

Uredništvo: Ljubljana, Knašjeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:
Ljubljana: Knašjeva ulica 6. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
vsaj ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemna Din 4.— po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

PROGRAM NOVE BOLGARSKE VLADE

V zvezi z normalizacijo političnih prilik namerava v jeseni raz-
pisati volitve — Zunanja politika ostane nespremenjena

Sofija, 5. julija. t. Snoči se je vršila prva
seja rekonstruirane vlade Georgija Kjosie-
vanova. Po seji je bila objavljena naslednja
kratka deklaracija:

»Vlada, ki ji je Nj. Vel. kralj blagovolil
poveriti upravo države, bo v zunanje-politi-
čnem pogledu neomajno nadaljevala po-
litiko prejšnje vlade: Zvestoba Društvu na-
rodov, zblizanje z Jugoslavijo, mir, spo-
razum in priskočno sodelovanje s sosedi ter
priateljski odnosi z vsemi državami.

Za notranjo politiko vlade ostane kot
program zgodovinski manifest Nj. Vel. kra-
lja z dne 21. aprila preteklega leta. Pri iz-
polnjevanju tega programa bo vlada zasta-
vila vse svoje sile in vsa mogoča sredstva,
da oživi gospodarsko življenje v državi, da
zmanjša bremena in pomaga gospodarsko
slabotnejšim slojem.

»Vlada, ki ji je Nj. Vel. kralj blagovolil
času popolnoma normalizira stanje v drža-
vi. Nadaljevala bo delo dosedanjega kabi-
neta, da se pripravijo pogoji za pritegnitev
naroda k upravi države. Zato bo vlada v
drugi polovici meseca oktobra t. l. izvedla
svobodne volitve.

Kakor zatrjujejo dobro poučeni politični
krogi, se bodo volitve nove bolgarske po-
slanske zbornice vršile 18. oktobra. Zaen-
krat še ni znano po kakšnem volilnem si-
stemu se bodo te volitve vršile. Novinar-
jem je predsednik vlade izjavil, da se bodo
ministri, ki sestavljajo novi kabinet, udele-
žili volitev v znameniti najpopolnejše svo-
bode, in sicer ne kot ministri, marveč kot
osebnosti. Dokončne smernice za jesenske
volitve bo izdelal v kratkem ministrski
svet, ki bo razpravljal tudi o vprašanju
obnove strankarskega življenja. Vlada
ima nalogo, da izvede volitve v jesenskem
terminu. Vlada se bo morala zaradi tega

vreči z vsemi močmi na delo in obvladati
velike priprave v nastopnih sedmih tednih.
Na koncu je še enkrat podčrtal, da članov
njegovga kabineta ni smatrati za pred-
stavnik strank, temveč kot izvenstrankar-
ske osebe. Načrti za pregrupacijo politič-
nih strank še niso končani. Nova vlada
smatra za svojo največjo in najvažnejšo na-
logo izvedbo resnično svobodnih volitev, ki
bodo predstavljale nepopačeno narodno vo-
ljo.

Cankov zadovoljen

Sofija, 5. julija. t. Tudi bivši predsednik
bolgarske vlade prof. Cankov je sprejel no-
vinarje, ki so prosili pojasnila o najnovej-
ših političnih dogodkih. Prof. Cankov je
rekel, da so bile izvršene zadnje spremembe
popolnoma v duhu 21. aprila 1935. Veruje
tudi, da je ta političen pravec pravilen in
da bo obrodil zaželjene sadove. Nova bol-
garska vlada je sestavljena v znamenju idej,
katerim je prejšnja vlada sledila. Zato prof. Cankov
pozdravlja novi kabinet s prepričanjem, da
bo uspešno dovršil nalogo, pred katero je
postavljen.

Vtis v političnih krogih

Sofija, 5. julija. AA. Od vseh prvakov
in sefov razpuščenih političnih strank v
Bolgariji je novo vlado pozdravil ter ji
čestil svoj pomočnik bivši ministrski pre-
sednik Aleksander Cankov. Danes popol-
dne je sprejel novinarje in jim dal kratko
izjavo, v kateri je poudaril:
Pomen nastalih izprememb obstaja zame
v tem, da si državni poglavar prizadeva
normalizirati stanje v duhu idej manifesta
z dne 30. aprila preteklega leta. Verujem,
da bodo politične pravice in državljanske

svobodu kmalu spet obnovljene in da bo
narod pozvan k sodelovanju pri ureditvi
države in notranje uprave. Z dejano tega
manifesta se popolnoma strinjamo, te ideje
smo proglasili že pred 19. inajem. Zato
jaz in mnogi ostali moji idejni somišle-
niki pozdravljamo novo vlado in smo glo-
boko prepričani, da bo opravila vse za-
boko pričani, da bo uspešno izvedla svojo
izpolnila svojo zgodovinsko misijo, to je,
da da socialnim silam možnost za sode-
lovanje pri upravi in notranji zgraditvi nove
Bolgarije.

Politični krogi presoja to stališče Can-
kova napram vladi Kjosievanova predvsem
s tega stališča, da je vlada prevzela obvez-
nost, da izvede volitve v duhu njegovih
idej. Pri tem ne pripisujejo večjega pome-
na izjavi ministrskega predsednika Kjosie-
vanova, ki je naglasil, da je tudi ta nje-
gova vlada nestransko. Politični krogi
opozarjajo na to, da je v novo vlado vsto-
pilo pet političnih prijateljev Aleksandra
Cankova in sicer Todor Kožuharov, Dimi-
trij Mihajkov, Ivan Krasnovski, Angel Ka-
radzov in Rado Vasilev. Poslednji velja
v ostalem za nekdanjega pristasa Demo-
krateškega zgovora d. Ljapčeva.

Politični krogi sodijo, da je na osnovi
omenjene izjave d. Cankova pričakovati, da
bo novi volilni zakon izdelan v duhu Can-
kovljevega nacionalno socialnega pokreta
in da bo sprito tega ostalim političnim
strankam in struam onemogočeno pridobi-
ti si se tako malo zastopnikov v novem
narodnem sobranju. Pod tako perspektivo
je zavladalo tudi v vrstah pristavev osta-
lih bivših političnih strank zlasti pa zemljor-
adnikov nezaupanje in nezadovoljstvo z no-
vo vlado.

Sofijski policijski direktor odstavljen

Sofija, 5. julija. t. Včeraj je izšel odlok
vlade, s katerim je razrešen svojih dolžno-
sti dosednji ravnatelj sofijske policije, pol-
kovnik Kirčev.

Jovo Miodragović †

Beograd, 5. julija.
Snoči ob 22.30 je nenadoma preminul
Jovo Miodragović, zunanje-politični urednik
»Politike«. Pokojni je imel srčno napako in
snoči ga je v redakciji lista zadela kap.

List je v svoji današnji jutranji izdaji
objavil njegovo biografijo. Jovo Miodrago-
vić je bil rojen v Jarkovu pri Zemunu leta
1882. Maturiral je na zemunski realki le-
ta 1901. Na filozofski fakulteti na Dunaju
je študiral matematiko. Čeprav je imel
množico smisla in sposobnosti za znanost, je
vendar svoje študije prekinil in se posvetil
novinarstvu. Leta 1903, ko je v Srbiji na-
stopila nova doba s prihodom kralja Pe-
tra I. na prestol in ko se je na Hrvaškem
zrušil Khuen-Hedervaryjev režim, in se je
tudi v Zagrebu naglo razvil narodni po-
kret, na osnovi srbsko-hrvatskega edinstva,
ter se je pričela borba za narodne pravice
in svobodo, je jugoslovenska omladina v
Pragi dosegla, da se je ustvarila hrvaško-
srbska koalicija na Hrvaškem, ki je bila
vse do osvobodjenja najjačja politična for-
macija v Hrvatski in Slavoniji. Tedaj je
prišel izhajati tudi list »Srbobran«. In po-
kojni Jovo Miodragović je bil njegov ured-
nik. Za časa svetovne vojne je bil interni-
ran na Sušaku. Leta 1917 je v Zagrebu usta-
novil list glas Slovencev, Hrvatov in Srbov
je bil imenovan za njegovega urednika in
je prišel s Sušaka v Zagreb. Leta 1920 je
bil v Beogradu urednik »Demokracije«. Na-
tovo novega lista, 1922 pa je prišel v redak-
cijo »Politike«.

Pokojni Miodragović je bil novinar z red-
nimi in velikimi sposobnostmi. Imel je
ogromno znanje. Znal je vse kulturne je-
zike. Nikoli pa ni podpisal nobenega svoje-
ga članka, in zato je ostal neznan širši jav-
nosti. Novinarski in politični krogi so ga
smatrali za enega najsposobnejših novinar-
jev, kar jih je imela doslej Jugoslavija.
Mnogo pozornosti so zlasti zbudili njegovi
članki leta 1917, v katerih se je odkrito za-
vezel za zedinjenje Hrvatov in Srbov,
»izven vseh okvirov«. Tedaj je odkrito na-
stopal za frkso deklaracijo.

Modernizacija zagrebške policije

Zagreb, 5. julija. o. Zagrebška policija se
bo v kratkem še bolj modernizirala. Dobi-
la bo več novih motociklov in avtomobi-
lov ter tudi poseben avtomobil za inter-
vencijo proti demonstrantom; ta avto bo
opremljen z brizgalnicami. Končno bo usta-
novljen tudi več novih policijskih straž-
nic. Zgradili bodo novo policijsko poslopje
v Petrinjski ulici.

Izgon italijanskega konzula na Malti

London, 5. julija. AA. Po nekkih informaci-
jah z Maltje so angleške oblasti odredile, da
se nemudoma zapre Dom italijanske kulte-
re. Italijanski generalni konzul na Malti, ki
je bil obtožen poskusa špijonaže o britanske
pomorski politiki, je moral v pelek zapusti-
ti Maltto in se vrnil.

Italija kupuje žito na Madžarskem

Rim, 5. julija. AA. Kakor poroča agencija
Stefani, sta italijanski zunanji ministri Cla-
no in madžarski trgovinski in prometni mi-
nister Winkler, včeraj podpisala italijansko-
madžarski sporazum o dobavi večje količine
madžarskega žita Italiji.

Krasen sokolski dan v škofji Loki

Nad vse pričakovanje uspeli zlet gorenjske sokolske
župe — Otvoritev letnega telovadišča

Škofja Loka, 5. julija.

Današnji sokolski praznik v Škofji Loki
je potekel nad vse pričakovanje lepo in
mogočno. Škofjeloski Sokol si je za 30let-
nico svojega obstoja preskrbel letno telo-
vadišče, ki je brez dvoma eno najlepših v
celi Sloveniji. Da povzdigne njegovo jubi-
lejno prazno, je kranjska sokolska župa
priredila v Škofji Loki svoj letošnji župni
zlet.

Sokolske svečanosti so se začele že v
soboto zvečer, ko je domače društvo prisr-
no sprejelo jezdnj odsek Ljubljanskega So-
kola. Odkrita je bila spominska plošča, na-
to pa se je razvil večerni spremljevalni pro-
gram, dočim so na sosednih hribovih za-
goreli kresovi.

Glavni zletni dan je bil danes ob ideal-
no lepem poletnem vremenu. Že s prvimi
vlakci so prišli telovadci in telovadkinje, ki
so imeli ob pol 9. skupne vaje. S telovadi-
šču so se podali Sokoli na pokopališče, kjer
so položili cvetje na grobove svojih umr-
lih bratov. Ob 11. dopoldne je bil manife-
stacijski spremljevalni dan, v katerem je korakalo
okrog tisoč pripadnikov velike sokolske
rodbe, navdušeno pozdravljeni od prebi-
valstva, ki je to pr. tvorilo gost spalin. Na
Mestnem trgu je bil zbor z nagovori, nato
pa je pečorka krenila nazaj na telovadišče,
kjer je bil razhod.

Popoldanska svečanost se je začela ob
15. Poleg Sokolstva se je udeležilo še več
tisoč ljudi, tako da so bili prostori, namen-
jeni za gledalce, popolnoma napolnjeni.
Svečani otvoritvi telovadišča je sledila jav-
na telovadba, pri kateri so nastopili vsi od-
delki. Posebno vilmarna odobravanja sta
žela nastopa olimpijske vrste pod vodstvom
br. dr. Murnika in jednega odseka Ljub-
ljanskega Sokola. Javni nastop je pokazal
nele številčno moč, marveč tudi notranjo
silo gorenjske župe, ki je s svojim današ-
njim zletom pokazala, da lahko tekmuje z
največjimi župami. Podrobnejše poročilo o
krasnih prireditvi bomo še prinesli.

Nemčija pripravlja okupacijo Gdanska?

Aroganten nastop hitlerjevskega zastopnika
senata v Ženevi — Mednarodna preiskava

Ženeva, 5. julija. r. Komaj je Društvo
narodov končalo mučno razpravo o ita-
ljansko-abesinskem konfliktu ter z veliko
težavo vsaj začasno likvidiralo zadevo, ki
je tako zelo ogražala ugled in prestiž že-
nevske ustanove, so se pojavili nad Žene-
vo že zopet novi črni oblaki. Tokrat je
Gdansk, ki vznemirja ženevske duhove.
Gdansk je svobodno mesto pod kontrolo
Društva narodov, ki ima v Gdanku svoje-
ga posebnega visokega komisarja. Nemci
s tako ureditvijo niso zadovoljni. Odkar je
prišel v Nemčiji na krmilo narodno-socia-
listični režim, se je tudi v Gdanku pričela
velikopotezna akcija, ki je končni cilj je
zopetna združitve Gdanska z Nemčijo. Spo-
ri med hitlerjevsko usmerjeno upravo me-
sta in komisarjem DN so se zadnje mese-
ce kopičili ter so doslej vrhunec pred 14
dnevi, ko je poveljnik nemškega panika
»Leipzig« javno ignoriral zastopnika DN.

Na njegovo pritožbo se je bavil z zade-
vo svet DN pod predsedstvom Edena. Po
včerajšnji seji skupščine DN se je zvečer
vršila še seja sveta DN, na katero je bil
povabljen tudi hitlerjevski predsednik
gdanskega senata Geiser. Njegov nastop v
Ženevi je izzval začetje in ogorčenje.
Odigrali so se prizori, kakršnih zgodovi-
na DN še ne pozna. Ko je Geiserja in nje-
gove spremljevalce pri vstopu v palačo DN
ustavil portir in, ker jih ni poznal, zahte-
val, naj se legitimirajo, je dal Geiser svoji
nevolji duška z besedami: »Prileti človek
2.000 km daleč, potem pa ga niti ne
pustijo v ta ženevski kurnik. Tu bo treba
napraviti pruski red!« Pri pozdravu z nem-
škimi novinarji je Geiser zaklical, tako da
ga je slišala vsa dvorana: »Skrajni čas, da
požene eskadra bombnih letal to gobezdav-
nico v zrak!«

Na poziv predsednika Edena, naj opravi-
či svoje stališče, je imel Geiser dolg govor,
o katerem trdijo, da mu je bil izročjen v
Berlinu že napisan. Govor je bil v znaku
hitlerjevske propagande. Napadel je komi-
sarja DN in izjavil, da je nepotreben.
Poljska je dobila, kar je želela, to je izhod
na morje. Zato ni več nobenega razloga, da
se Gdansk loči od Nemčije, ki zahteva nje-
govo zopetno priključitev. Ob koncu je iz-
javil, da govori ne samo kot zastopnik
Gdanska, nego kot zastopnik Nemčije. Ko
je končal svoj govor, je udaril z roko po
mizi in dejal: »Tako, sedaj sem vam povedal!«

Eden je v ostrih besedah zavrnil tak
v Ženevi neobičajen ton. Prav tako je odlo-
no nastopil proti napadam Geiserja na ko-
misarja DN Lesterja, ki je postopal skrajno
obzirno in pokazal veliko potrpežljivost.
Avstralski delegat je ironično pripomnil, da

Komentarji nemškega tiska

Berlin, 5. julija. o. V Berlinu brez vsa-
ke rezerve odobravajo nastop Geiserja na
seji sveta Društva narodov. Nihče ne dvi-
ga, da je Geiser dobil iz Berlina podro-
bna navodila za svoja akcija v Ženevi. Voda
nacionalnih socialistov v Gdanskem
Foerster se vse zadnje dni muči v Berli-
nu. Listi splošno naglašajo, da nadalji-
ni obstoj Gdanskega kot posebne države
nima prav nobenega pomena, ko so se ven-
dar ustvarili prijateljski odnosi med nem-
ško in poljsko republiko. Najmanj pa, kar
je treba sedaj doseči je to, da se gdanska
ustava spremeni v tem smislu, da se Poljs-
ska odreče zunanje političnemu varstvu
nad svobodnim mestom Gdanskim in da
se komisariju Društva narodov odvzamejo
vse reprezentativne in izvršne funkcije, ta-
ko da bi ohranil le še častno mesto.

Londonske informacije

London, 5. julija. r. Zanimiv članek o
gdanskem vprašanju je objavil londonski
»Sunday Times«, ki ugotavlja, da je po se-
dajšnjih volitvah v Gdanskem prestiz na-
rodnih socialistov znatno nazadovale. Prav
zaradi tega hočejo sedaj Nemci kar naen-
krat postati politični in upravni gospodar-
ji svobodnega mesta, da bi si svoj prestiž
spet ojačili. List poroča, da je poveljnik
nemške armade v Königsbergu dobil ukaz,
naj bo vsak hip z vso svojo vojsko pri-
pravljen zasesti gdansko ozemlje. Vseka-
kor bi nastala zasedba Gdanskega izred-
no huda mednarodna politična kriza v Ev-
ropi. Kljub temu misli sedaj Hitler le na to,
kako bi iztaknil primeren argument, da za-
hteva čast nemškega naroda tudi zasedbo
Gdanskega.

Pogajanja med Berlinom in Dunajem uspešno napredujejo

Dunaj, 5. julija. AA. Vesti o pogajanjih
med Avstrijo in Nemčijo odnosno med kauce-
larjem dr. Schuschniggom in nemškimi posla-
nikom Papenom se sedaj tudi uradno pol-
jujejo. Razgovori o normalizaciji avstrijsko-
nemških odnosov se vodijo že mesec dni.
Avstrijski uradni krogi pa nočejo dati nika-
kih podrobnih informacij o teh razgovorih.
Nego naglašajo le, da se razvijajo zelo povolj-

no in da bo v danem primeru mogoče do-
seči povoljne rezultate. Avstrija brezpogojno
zahteva, da Nemčija prizna njeno neodvis-
nost in da se v bodoče v nobenem primeru
ne vmešava v avstrijske notranje-politične za-
deve. Na drugi strani bi bila Avstrija pri-
pravljen pristati na pomembne gospodarske
koncesije v korist Nemčije.

Zagreb brez kruha

Zagreb, 5. julija. o. Jutri bo Zagreb ostal
brez kruha. Pekovski pomočniki so imeli
danes zborovanje, na katerem so sklenili,
da stopijo z današnjim dnem v stavko, ker
so ostala pogajanja za sklenitev nove ko-

lektivne pogodbe brez uspeha. Ponudili pa
so mestni občini, da bodo zagotovili pre-
skrbno kruha mestnemu prebivalstvu, če jim
občina zagotovi uporabo potrebne šteri-
la pekarn. Skupno stavka 580 pekovskih
pomočnikov.

Nemčija pride na lokarnsko konferenco?

Konferenca pa se bo sestala tudi brez nje na pritisk
Anglije, ki sili k razčiščenju

Ženeva, 5. julija. r. Snoči so se pri angle-
škem zunanjem ministru Eden zbrali
francoski zunanji minister Delbos, državni
podtajnik v francoskem zunanjem mini-
strstvu Massigli, belgijski ministrski pre-
sednik Van Zeeland in belgijski zunanji
minister Spaak. Razgovor je trajal preko
polnoči. O njem je bil v zgodnjih jutranjih
urah izdan naslednji komuniké:

V vsakem primeru je potrebno, da se
ponovno sestanejo zastopniki lokarnskih
držav, ki so 19. marca t. l. v Londonu skle-
nile poseben sporazum, in da se posvetuje-
jo o političnem položaju. Ob tej priliki se
ni bil določen ne kraj ne čas tega sestanka.
Sklenjeno pa je bilo, naj konferenco
sklicije Van Zeeland, čim se zaključijo poseb-
ni diplomatska posvetovanja med vladami
prizadetih držav. Najbrže se bo konferen-
ca vršila v Bruslju, in to še pred koncem
tega meseca.

Kakor zatrjujejo politični krogi se bo
konferenca sestala ne glede na to, ali bo
med tem prišel odgovor Nemčije na zna-
na angleška vprašanja, čeprav se lokarn-
ske sile trdno nadejajo, da bo Nemčija ven-
dar še pravdočeno dala svoj odgovor.
Pozno v noči objavljeni komuniké o bliž-
nji lokarnski konferenci ne vsebuje ničesar
o tem, da bi se na prihodnji sestanek
lokarnskih sil povabili tudi zastopniki
Nemčije. Vendar bo Nemčija po informaci-
jah poročevalca agencije Radio povablje-
na na konferenco, čeprav dotlej še ne bi
odgovorila na angleška vprašanja. Angle-
ški krogi poudarjajo, da mora imeti bliž-
nja konferenca lokarnskih sil konstruktiv-
ven značaj. Zaradi tega se na tej konfe-

renci ne bo razpravljalo le o likvidaciji
preteklosti, nego tudi o bodoči organizaci-
ji zapadno-evropske varnosti. Po franco-
skih informacijah pa Nemčija bržkone ne
bo povabljena na to konferenco, dokler ne
bo pristala vsaj na minimalne garancije za
bodoče odnose v Evropi. Sploh pa bi se
smela Nemčija povabiti le tedaj, ko bi se
obnovila fronta, ki je bila ustanovljena v
Stresi.

Nemški pogoji

Berlin, 5. julija. o. V tukajšnjih diplomatskih
krogih se širijo govorice, da je Nem-
čija pripravljena poslati v Bruselj na kon-
ferenco lokarnskih držav svojo delegacijo,
toda le pod gotovimi pogoji. Predvsem bi
se morala nemški delegaciji na konferenci
v Bruslju priznati popolna enakopravnost z
ostalimi udeleženci konference. Opustiti se
mora tudi zahteva po nemškem odgovoru
na znana angleška vprašanja. Hitler bo ev-
na splošno odgovoril na angleška vpra-
šanja ali na kongresu narodno socialistične
stranke v Weimaru ali pa na seji Držav-
nega zbora, ki bi se sklical posebej v to
svrhu.

Listi imajo zanimive informacije iz Lon-
dona, po katerih narašča v vsej Angliji ne-
razpoloženje proti Nemčiji. Angleški urad-
ni krogi si sicer prizadevajo, da bi si na
kak način pridobili prijateljstvo Nemčije.
To svoje stališče so zastopali tudi v Pari-
zu. Toda v širših političnih krogih dan za
dnem narašča antipatije proti Nemcem.

Italija ostane rezervirana napram Evropi

Rim, 5. julija. AA. Zaenkrat še ni mo-
gče ničesar reči, kako bo ukinitve sankcij
vplivala na Italijo in njeno sodelovanje na
evropskem mednarodnem političnem ter-
enu. Resolucijo DN so listi objavili brez
komentarjev. Politični krogi so jo sprejeli
precej povoljno. Pri tem opozarjajo na to,
da v njej ni nikake besede, s katero bi bila
Italija ponižana. Uradni krogi pa se še
vedno rezervirani. Pri tem naglašajo le, da
se italijansko stališče ne bo spremenilo,
dokler ne bodo dejansko uknjene finančne
in gospodarske sankcije, ki se izvajajo že
236 dni. Poleg tega pa kažejo na sredozem-

ski pakt, o katerem sodijo, da predstavlja
prav za prav vojaške sankcije proti Italiji.
Če hoče Evropa, da se Italija spet brega za
njena mednarodno politična vprašanja, ji
mora priznati absolutno enakost z drugimi
velesilami Sredozemskega pakta in križarjenje
velikega angleškega brodovja po Sredozem-
skem morju pa docela paralizira italijansko
mednarodno politično svobodo. Enakoprav-
nost Italije postaja sprito tega iluzorna.

Kar se tiče konference v Montreuxu Ita-
lija bržkone tudi po ukinitvi sankcij namo-
ne bo poslala svoje delegacije in tudi ne
bo priznala njenih sklepov.

Češkoslovaški turisti na Jadranu

Split, 5. julija. o. S posebnimi vlakni pri-
spe jutri v Split 1.900 češkoslovaških tu-
ristov. V splitski luki jih že pričakuje dva
parnika, s katerima bodo počivali proti
Dubrovniku in okrog otokov. Del tu-
ristov pa ostane dalje časa v Splitu.

Pogajanja za zgraditev moderne kemične tovarne

Beograd, 5. julija. p. Skupina nemške ke-
mične industrije se pogaja z zastopniki na-

ših industrijcev za zgraditev velike kemi-
čne tovarne v Jugoslaviji, ki bi dobavljala
vse kemikalije in farmacevtske izdelke bal-
kanskim državam. Iz Nemčije se uvaža se-
daj v Jugoslavijo na okrog 100 milijonov
dinarjev tega blaga za leto.

Bombe v Španiji

Barcelona, 5. julija. AA. Havas poroča:
Na polkovnika Cristula Morata je bil po-
skuščen atentat. Neka neznana oseba je vr-
gla proti njemu dve bombi. Ranjen je bil samo
en redar, ki je stal v bližini. Najbrž gre
za atentat fašistov.

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 5. julija. Slovanskim blagovestnikom na čast so sinoči po okoliških vrhovih zagoreli kresovi in ker je bil izredno lep večer, se je mladina, ki je kurla ogenj, od daleč pridružila. Še znatno število ljubljancev, ki se jim izpod jasnega, najlepše nedeljo obeta, je bilo kar nič ni mudilo spat. Najlepša sta bila pač kresova na Gradu in na Rožniku. Na Gradu so visokopoleci v vedrem razpoloženju prepevali lepe narodne in nacionalne pesmi, ki so se po zvočnikih vsipale tudi na vse mesto. Na Rožniku pa so se v zrak vzpenjale rakete.

Bil je v resnici eden najlepših večerov, kar smo jih zadnja leta doživeli pred Ciril Metodovo nedeljo.

Idealna nedelja, ki je s prekrasnim vremenom odtehtala mnoge neveselosti zadnjih tednov... Razumljivo, da se je Ljubljana znatno izpraznila, kar se je posebno videlo na dopoldanski promenadi. Planinci so spet veseli zavili na Gorenjsko, tudi Dolenjci so to pot dobili lepo število željenih gostov. Prijetno ogrete vode v bližini Ljubljane so imele ves dan mnogo kopalcev pa tudi litirja ni bila zapuštena; nasprotno, kdorkoli je bil prisiljen ostati v Ljubljani, je rad poihljal pod Tivoli v obliki vode, ali pa v Kolesarjevo na Ljubljani in v Bokavce. Razen prirodnih lepot in užitkov so vabile tudi precej številne prireditve, ki so se danes prav vse dobro odrezale.

Najslavnejše in najpestrejšje je seveda bilo v staroslavni Škofji Loki, ki je danes številnim gostom poleg krasne proslave nudila tudi priložnost ohladitve v topli Sori in razvedrila med šegavimi Ločani. Pa tudi prireditve štepanjskega Sokola je častno uspela, enako se cela vrsta drugih prireditev v neposredni ljubljanski okolici in dalje po deželi. Pri vsem znatnem prometu zunaj v priroki pa do večera niso prišle poročila o kakih posebno hudih nesrečah. V Ljubljani so imeli na policiji napilešni mir, reševalci pa so čez dan prepelali eno samo žensko v bolnišnico, pa še te ni bilo treba sprejeti, ker se bo dalo zastrupljenje z alkoholom lepo ozdraviti tudi doma.

Slavje štepanjskega Sokola

Udeležba pri proslavi sokolskega srebrnega jubileja v Štepanji vasi je bila rekordna. Dopoldne so bile skušnje, ob 11. pa je krenil velik sprevod članstva in naraščajoč praporom na pokopališče, kjer se je društvo poklonilo spominu mrtvih bratov in sester. Cerkveni obred je opravil šentpeterski župnik g. Janko Petrič, nakar so peveci »Save« zapeli dve žalostinki, starosta br. Slana pa se je pietetno spominjal umirlih in njihovih zaslug za razvoj štepanjskega Sokola. Godba Sokola I. je zaigrala Chopinovo žalno koračnico, nakar je bila svečanost zaključena.

Dopoldne ob 14. se je zbralo ljubljansko Sokolstvo z godbo Sokola I. in sokolske konjenice pred Mestnim domom, odkoder je krenil sprevod s 5 prapori v Štepanjo vas. Med potjo je bilo sokolstvo deležno toplih pozdravov. V Štepanji vasi, ki je bila vsa v zastavah, so bili sokolski oddelki obsuti v cvetjem. Pri br. Novaku je bil sprejem, tu je pozdravil goste starosta br. Slana. Po pozdravu je odšla povorka po Štepanji po dno letnega telovadišča, povod burno pozdravljena in obsuta s cvetjem.

Pred telovadiščem je bil mimohod, sledil je koncert godbe Sokola I., nakar se je pričela ob 16. javna telovadba, ki je uspela v vsakem pogledu. Nastopili so vsi telovadniki oddelki s prostimi vajami in na orodju, posebne vaje pa je doživela vrsta Sokola I. Tabor za svoje izvrstno izvedene vaje na drogu in bradlji. Po telovadbi je bila ob neumornem sviranju godbe Sokola I. prijetna zabava, ki je potekala v najlepšem razpoloženju. Izmed sokolskih funkcionarjev so se slavja udeležili starosta župe Ljubljane br. dr. Pipenbacher, župni podnačelnik br. Franjo Lubej in zastopniki ljubljanskih in okoliških društev. Pri nastopu je sodelovala tudi konjenica Sokola Ljubljane III., ki je žela za lepe vaje navdušeno odobranje.

Lepo gasilsko slavje na Viču

Prostovoljna gasilska četa na Viču je danes blagoslovila novo motorno brigadlo. Vedno zavedni Vič se je odel v zelenje in državne trobojnice. Ponosna stavba gasilskega doma je bila vsa v okrasju. Že v jutranjih urah je bilo živahno vrvenje na Viču, občinstvo je hitelo na slavnostni prostor, prišla je vsika godba, pestra skupina narodnih noš in gasilske čete iz okolice.

Ob 11. se je pripeljal z avtomobilom iz Ljubljane pokrovitelj proslave mestni župan dr. Juro Adlešič, ki mu je godba v pozdrav zaigrala koračnico, nagovoril pa ga je predsednik gasilske čete Janez Gasperin. Slavja so se udeležili vsi štirje viški občinski svetniki, zastopniki viškega Sokola v kroju s starostjo br. Borštnikom, zastopnik gasilske zajednice g. Mikuš, zastopnik celjske gasilske župe g. Košir, načelnik ljubljanske poklicne gasilske čete g. Furlan, zastopniki ljubljanske gasilske župe gg. inž. Hrovatin in Roš, novi brigadni stakomoval g. Rudolf Zalokar in njegova soproga g. Marija, ki so jima bilo poklonjenj krasi šopki.

Načelnik Janez Gasperin je pozdravil vse odlične predstavnike. V lepem govoru je g. župnik Tavčar poudarjal pomen gasilstva po blagoslovitvi je spregovoril g. Zdravko Mikuš, ki je čestital četi k slavju, se s pieteto spomnil nepozabnega zaščitnika gasilstva, blagopokojnega Viteškega kralja in mladega vladarja Petra II., nakar je godba zaigrala državno himno.

Pokrovitelj g. dr. Juro Adlešič je čestital četi in vzpodbudil gasilce k požitkovnemu delu. Zagotovil je gasilski četi vso podporo. Sledil je strumen mimohod gasilskih ekip.

KOLIČ-DUBROVNIK

VELEPRODAJA VINA
Skladišča: BEOGRAĐ Tel. 26-270 29-429
30-808 ZAGREB Tel. 78-78. PRAGA - SM
CHOV Tel. 407-06
KOLICEVO VINO DOBITE V VSEH PRODAJALN
NA VSEH NAŠIH POTNIKOV BROS.
DOVIL IN TUDI WAGONS LITS.

silskih čet, nakar je bila v salonu pri g. Robežniku zakuska. Popolne so se zbrale gasilske čete pred kraljevim spomenikom na Glincah in odkorakale z viško godbo pred gasilski dom, kjer je bil pozdrav, nato pa na veselični prostor, kjer se je ob veliki udeležbi razvila vrtna veselica.

Razstava v št. Vidu otvorjena

V št. Vidu dopoldne so obrtniki na slovesen način otvorili svojo razstavo. Zaradi jubilejnih svečanosti tamošnje čitalnice Blaža Poločnika se je ves št. Vid odel v zastave, cvetje, zelenje in slavočke, a ko se je okrog 11. pripeljal ban dr. Natlačen, so ga na občinski meji sprejeli predstavniki občine in vseh prosvetnih in narodnih društev. Pred poslopjem meščanske šole, v kateri je razstava tudi letos zavzela vse razpoložljive prostore, je gošče in množico občinstva nagovoril župan Karel Erjavec, napar sta govorila še dekan Zahret in predsednik Društva jugoslovanskih obrtnikov Vrhovec, nakar je ban kot pokrovitelj proglasil razstavo za odprto. Medtem, ko je na vrtu igrala škofjeleška godba veselo koračnico, so si gostje pod vodstvom društva, njih funkcionarjev ogledali razstavljene izdelke, med katerimi je tudi: koral pohištvene panog dela z posebnimi pohvali. Obrtniški razstavi sta priključeni še posebni razstavi malih živali in pa risarskih in ročnih izdelkov učencev meščanske šole, ki se po pravici uvršča med najlepše prireditve te vrste, kar smo jih letos videli v Ljubljani in okolici.

Aleksičev kanon

Na Kongresnem trgu je imela Ljubljana sinoči, danes dopoldne in nocoj svojo atrakcijo. V goste je prišel znani atlet Dragoljub Aleksič iz Knjaževca, ki je že nekaj-

krat zabaval ljubljance s svojimi drznimi umetninami. Mogočni zvočniki, montirani na dveh avtomobilih, so privabili na trg množico radovedne mladine in nič manj odraslega sveta, in ko je Knjaževčan z majhno zamudo začel izvajati svoj program, je v resnici marsikomu zastajal dihanje. Najprej je Aleksič z zobmi dvignil sodček piva — le da je bil namesto piva poln vode, z drugim, prav tako polnim pa je zviska udarjal po njem. Nato si je dal s težkim kladivom na glavi razbiti veliko trdo skalo, ne da bi bil trenil z očesom. Tem je pridružil še posebno zanimivo točko, ki jo je obenem navzočim ženam priporočil v posnemanje, kadar njihovi možje zelo zgodaj, takole proti jutru prihajajo domov: pokazal je, kako se na glavi cepijo drva. Vmes je še nazorno demonstriral silo svojega mišičevja, ki ga ima zares do zadnjega žilca v oblaki.

Sporod je zaključila točka s topom, ki ga je bil Aleksič po ameriskem, nemškem in španskem vzorcu skonstruiral sam. Top, ki je sicer orožje za ubijanje ljudi, so mednarodni artisti predelali v orodje, ki služi življenju. Dragoljub Aleksič je v Sloveniji angažiral Franca Krausa, da se mu da streljati iz velike, široke cevi in kakor zagotavlja sam, je pri izstrelku dosegel dolejšje 12 m. loka, medtem ko znaša svetovni rekord že 18 m. Ljudje so z napeto pozornostjo prisostvovali ceremonielu, s katerim Aleksič streže svojemu poslu, in nazadnje je človek med silnim pokom v resnici priletel iz topa. Lok, ki ga je napravil od roba cevi pa do tam, kjer je padel na mrežo, sicer ni znašal celih 12 m, a ljudje so se vendar razšli zadovoljeni in polni občudovanja za domiselni, pogumni način, kako si dva človeka utirata pot skozi življenje teh trujevih dni.

Občni zbor Električne zadruga v šiški

Na občnem zboru sploh niso glasovali o pogodbi z mestno občino

Ljubljana, 5. julija

Ob živahnem zanimanju članov, pa tudi široke javnosti in med viharimi debatami je danes dopoldne potekel občni zbor Električne zadruga za Spodnjo in Zgornjo Šiško, predposlednji v zgodovini njenega razvoja. Telovadnica šišenske osnovne šole je bila nabito polna in zadržniki so z napeto pozornostjo poslušali poročila, v katerih je načelstvo branilo svoj postopek v prodaji združnega imetja mestni občini. Zborovanje je otvoril načelnik zadruga, mestni svetnik Salehar, ki je še posebej pozdravil zastopnika policijske uprave komisarja Kantela, mestnega svetnika Martinčiča kot zastopnika obrtne oblasti in tajnika Zvezne zveze Kralja. Na predlog mestnega svetnika Borštnerja je čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru odpadlo, nakar je načelnik predložil revizijsko poročilo, v katerem revizijska zveza poudarja ugodno gmočno stanje zadruga in nje redno poslovanje.

Ko je načelnik prešel na svoje poslovno poročilo, je najprej poudaril, da današnji občni zbor še nima sklepati o likvidaciji zadruga, temveč samo o poročilih o sprotnih predlogih in o računskem zaključku. Gospodarska kriza se občutno zrcali tudi v bilanci poslednje redne poslovne dobe šišenske zadruga. V preteklem letu je bil še poseben križ z računi za tok, ker je šiška doživela nenavadno živahno preseljevanje in so stranke v velikem številu odnesle svoj dolg. Prav tako so instalacijska dela nudila bolj pičle zasluge, ker je v tej panogi povsem nebrzdana konkurenca, da je bilo treba cene v veliki meri znižati. Kljub temu pa načelstvo ugotavlja, da je Zadruga s celotnim uspehom lahko zadovoljna. Ker je finančno ministristvo ukinilo davčno priložnost zadrugam, ki plačujejo obresti od svojih deležev, je Električna zadruga ukinila obrestovanje, zato pa je nakazala primeren znesek v rezervni fond.

Na koncu svojega poročila se je načelnik dotaknil pravde z mestno občino, do katere je v avgustu lani prišlo zaradi motenja posesti od strani magistrata. Svet, na katerem je bilo svojčas igrišče SK Ilirije spada še v področje zadruga, a mestna elektrarna je tedaj neko veliko novo hišo na tem kraju priključila na svoj vod, Električna za druga je vložila tožbo, a vse do danes še ni prišlo do razprave in tako je zadeva ostala nerešena.

Poročilo je bilo sprejeto brez debate, nakar je predsednik nadzorstvenega odbora Belič predlagal občnemu zboru, da računski zaključek potrdi in da načelstvo razrešeno. Načelnik Salehar je nato predložil še računski zaključek, iz katerega povzemamo nekaj zanimivih števil. Ob začetku lanskega leta je zadruga štela 730 članov z 2.642 deleži. V teku leta je pristopilo še 83 članov z 226 deleži, izstopilo pa jih je 58 z 226 deleži. Ob koncu leta je zadruga štela še 755 članov, ki so imeli vplačanih 2.643 deležev po 75 Din, kar znaša 198.225 Din. V letošnjem letu je število zadržnikov znatno naraslo, tako da jih je sedaj že 811 ter znaša celotni prihodek od začetka 1. 1934, skupaj 117 zadružnikov. Račun izgube in dobička izkazuje vso 530.526 Din, a največji stroški pod izgubo so tehnični obratni stroški (213.425 Din) in pa komercialni stroški (127.392 Din). Bilanca izkazuje vso 862.692 Din, pri čemer je v aktivni elektrarna naprava ocenjena na 397.613 Din.

V debati, ki se je že skrajša živahno razgibala je najprej zadržnik g. Lajovic grajal da načelstvo ni članom predložilo dnevnega reda, na tako važnega poročila, kakor ga predstavlja računski zaključek, da o njem zdaj v resnici stvarno ni mogoče razpravljati. Zadržnik Dobovišek je zavrnil te očitke, hkratu pa je izražal željo, naj bi se obrestje vendarle izplačalo, davek pa naj bi se krlil iz čistega dobička ali iz rezervne fonda. Načelnik je na to pripomnil odvrnil, da bo načelstvo že skušalo na kak način odškodovati člane za izpadle obresti na ta način, da jim bo odpisalo kakšen mesec tokovine. Zadržnik Zemljčič se je pridružil kritiki, ki jo je bil sprožil Lajovic in poudaril, da bi bilo načelstvo računski zaključek prav lahko dalo tiskati. Začim je občni zbor računski zaključek odobril in izrekel razrešeno načelstvo.

Sidela je razprava o spremembi pravil, ki je postala nujna zaradi novih določb o današnji prostosti. Sprejet je bil predlog, da se na deleže ne delijo dividende, da se deleži ne smejo obrestovati in se obrestje ne sme izplačevati.

Pogodba z mestno občino

Načelnik Salehar je nato prešel na najzanimivejši del občnega zbora, na poročilo o prodaji združnega imetja mestni občini. V širokih obrisih je podal historijat zadruge od njenega postanka do konca in je posebno obširno navajal okoliščine, zaradi katerih je načelstvo v tako dalekosežni meri spremenilo svojo prvotno pogodbo sklenjeno z občino. V dovoljenju, ki ga je bil svoj čas pokojni župan dr. Tavčar izstavil zadrugi za njeno delovanje je bila tudi določba, da mestna občina prepušča zadrugi uporabo cest do preklica. Zaradi tega je bila Električna zadruga zmešano odvisna od mestne občine. Po dogovoru, ki je bil pred kratkim sklenjen med mestno občino in Kranjskimi delnimi elektrarnami pripada področje Električne zadruga interesni sferi mestne občine. Vsa ta dejstva so napotila načelstvo, da si je izposlovalo pooblastilo od občnega zbora, da podpisemo pogodbo o prodaji. Da do podpisa ni prišlo je kriva mestna občina, ki je bila v odnosu njena bivša uprava, ki je po odobritvi pogodbe v mestnem svetu spremeniла nekatere določbe o prevzemu uslužbenstva. Ko je mestna občina postavila zadrugo pred alternativo ali podpis pogodbo, ali ne, je zadruga odklonila podpis. Kmalu nato je prejšnja občinska uprava padla, začela se se nova pogajanja, ki so kmalu privedla do uspeha: do pogodbe, ki je javnosti že dovolj znana.

Na koncu svojih izjav je načelnik Salehar tolažil še razlike med prvotno in sedanjo pogodbo. Določitev novih cen toka je tako ugodna, da si bodo zadržniki prihranili pri tem okrog 700.000 Din. Prej se je mestna občina zavezala, da bo plačala kupnino v 10 letih, po novem pa v treh polletnih obrokih. Prej je mestna občina obetala, da bo do leta 1944. zgradila zavetišče za 3 milijone Din, zdaj pa bodo dolži šiskari v kratkem zavetišču. Župan dr. Adlešič je načelniku zadruga izjavil, da ne more dati nobene garancije, da bi mestna občina morala v prvotno domnejenem terminu sezidati zavetišče. Na koncu je načelnik orisal še pomen Vincencijeve konference.

Ostra debata

V debati je zadržnik Dobovišek predlagal, naj občni zbor sklenjeno pogodbo odobri, nato pa so govorili še Ivan Zelezel iz Zgornje šiške, inž. Dedek, Dolinšek, Zemljčič, Rupena, Borštnar in Lajovic. Zadržnik Dolinšek je grajal, da ni v pogodbi nobene določbe v zaščito otrok zadržnikov, ki se poroče, a čeprav bodo ostali pri starših na stanovanju bodo morali plačevati tokovino po ceni, kakor vsak tujec. Prav tako je graje vredno, da načelstvo pogodbe nobenemu zadržniku ni nudilo na vpogled, da je ostala članom njena vsebina vse do zadnjega neznana. Zadržnik Zemljčič je očital načelniku, da je bil v prejšnjih časih zelo strog v zastopanju združnih interesov, zdaj pa, ko je sam član mestnega sveta, brani občino pred zadržniki. Načelstvo je samo krivo, če mestna občina prejšnje pogodbe ni podpisala, ker podpis nikoli ni ugrajalo. V novi pogodbi so izpuščene nekatere važne določbe, ki jih je vsebovala prejšnja. Zadržnik Dolinšek je opozarjal na zle posledice, ki jih bo podražitev električnega toka imela za razvoj obrti in industrije. Električni zadrugi gre dober del zasluge, da se je po vojni obrtna industrijska delavnost v šiški tako lepo razvila. Zdaj pa grozi nevarnost, da se bo industrija spet odseljevala na bolj oddaljeno periferijo. Njegova zahteva, naj zadruga obstaja naprej, je žela med zborovalci mnogo živahnega pritrjevanja.

Zadržnik Lajovic je z nadzoranimi številkami grajal strane strani nove pogodbe. Po pogodbi bi šiskari brez ozira na to, da so bili člani zadruga ali ne, uživali tok po isti ceni, zdaj pa ga bodo nečlani plačevali po 5 Din. S tem, da zadruga ni zaščitila interesov najemnikov, je zakrivila, da bodo stanovanja v šiški v bodoče manj vredna. Prvotna pogodba je ubožnim članom ga-

rantirala oskrbo v zavetišču, prav tako pa je tudi zajamčila nadzorstvo nad zavetiščem. Poleg tega je mestna občina obljubila prispevek 2 milijona Din, da je ta točka iz odgovora izpadla pomeni, da so šišenski obrtniki prišli ob delo za tri milijone Din. Pomisleki, da bi mestne občine ne bilo mogoče prisiliti, da izpolni obveznosti po pogodbi ne drže. Danes lahko rečemo, da mestna občina električni zadrugi za omrežje sploh nič ni dala in je načelstvo svoje mislijo prav slabo izpolnilo.

O pogodbi sploh ni bilo glasovanja

Načelnik Salehar je v obširnih izjavah pobil vse te očitke, a ko je bil z večino glasov sklenjen konec debate, se o odobritvi pogodbe vobče ni glasovalo, češ da je načelstvo pri sklepanju pogodbe izvrševalo samo pooblastilo, ki ga je bilo dobilo že na prejšnjem občnem zboru.

Na koncu so bili sprejeti še nekateri predlogi načelstva, ki so v zvezi s pripravami za likvidacijo zadruga, nakar je načelnik Salehar zaključil zborovanje, ki je trajalo tri ure, ves čas v precej napetem viharjem razpoloženju.

Maribor preko nedelje

Maribor, 5. julija.

Krasno dopoldansko vreme je izvabilo Mariborčane v okolico in na Pohorje ter Kozjak. Žazivel je v vsej pestrosti in slikovitosti Mariborski otok, po Dravi so brželi čolnari, pa tudi po vinotocih je bilo vse veselo in razgibano. V soboto zvečer je začel tradicionalni kres, ki so ga zažgali pri Sv. Urbanu nad Mariborom člani tukajšnje podružnice CMD. Podružnični predsednik dr. Lašič je imel zanesen nagovor. Cirilmetodovi kresovi so zažarili tudi na nekaterih drugih obmejnih točkah.

Počaščenje Viteškega kralja na Pobrežju

Ni še doživelo Pobrežje tako lepe svečanosti, kakor jo je obhajalo danes, ko je odkrivalo spominsko ploščo blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju na osnovni šoli. Vse Pobrežje je bilo v zastavah. Ze zgodaj pred napovedano uro se je zbrala na Pobrežju velika množica ljudi. V lepem sprevodu so prikorakala z vojaško godbo na čelu vsa nacionalna in druga društva pred osnovno šolo, kjer so bili že zbrani funkcionarji. Predsednik pobreške Narodne odbrane br. Annton Požar je pozdravil delegate raznih ustanov in korporacij. V krasno zasnovanem patriotičnem nagovoru je poudaril važnost današnje slavnosti, ki je posvečena spominu Nj. Vel Viteškega kralja. Za njim so govorili: za Narodno odbrano v Mariboru dr. Dolar in Rode, za občino Pobrežje župan Volk, za studensko NO g. Golčar, ki je položil na spomenik lep trnjev venec, za pobreško šolski upravitelj Živko, za cerkveno oblast magdalenski kaplan dr. Meško. Vsi govorniki so imeli krasne patriotične govore, ki so navzočje občinstvo sila navdušili. Sledilo je odkritje spominske plošče Velikemu kralju Mučeniku, nakar je vojaška godba zaigrala državno himno, pevsko društvo »Zarja« pa je zapelo nekaj žalostink. Po svečanem odkritju je bil mimohod. Svečanost je v celoti zapustila najlepši vtis.

Kmetijski posvet

Dopoldne ob 10. se je pričelo na mariborski vinarski in sadjarski šoli zborovanje zastopnikov Kmetijske podružnice na področju bivše mariborske oblasti. Zborovanja se je udeležilo okoli 60 delegatov, navzoč pa so bili med drugim narodni poslanci Ivan Mravljje kot zastopnik glavnega odbora Kmetijske družbe ter dr. Jančič in Janžekovič. Sestanek je otvoril predsednik mariborskega okrožja kmetijskih podružnic dr. Kovačič. Obravnavala so se vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo interesov obmejnega kmetijstva, tako vprašanje izvoza sadja, organizacija sadnega sejma v Mariboru, sodelovanja pri Mariborskem tednu, higienične oskrbe mest z mlekom, izvoza vina, reorganizacije Kmetijske družbe in ustanovitve kmečke pisarne v Mariboru. V zvezi z vsemi temi problemi se je razvila živahna debata, ki so se je med drugim udeležili inž. Teršan, poslanci Mravljje, dr. Jančič in Janžekovič ter gg. Zorko, Kovačič in drugi udeleženci. Na sestanku je bila sprejeta važna resolucija in se je razen tega sklenilo, da se ob času Mariborskega tedna priredi v Mariboru veliko kmečko zborovanje.

Odhodnica inž. Grudna

V soboto zvečer je bila v veliki dvorani Uniona odhodnica g. inž. Grudnu, ki je premeščen v Ljubljano. Kako priljubljen je g. inž. Gruden v Mariboru, je pokazala udeležba pri njegovi odhodnici. Velika unionska dvorana je bila natlačena polna čestilcev, prijateljev in tovarišev, ki so mu pridelili viharne ovacije. Na odhodnici, ki so jo organizirala mariborska podružnica UJNBZ, SK Železničar, železničarsko glasbeno društvo »Drava« in železničarski osek Jadranske straže v Mariboru, pa so prišli tudi zastopniki mariborskega Sokola in sokolske župe, zastopniki Narodne odbrane v Mariboru in Studencih ter zastopniki skoraj vseh nacionalnih organizacij v Mariboru. Večer, ki je bil prav za prav manifestacija narodne misli v Mariboru, je otvoril predsednik podružnice UJNBZ v Mariboru g. Vokač, ki je v svojem govoru najprej iskreno pozdravil poslavljajočega se nacionalnega boreca in tovariša g. inženjerja Grudna, nato pa imenoma zastopnike posameznih organizacij. Prisrčne so bile besede vseh govornikov, ki so javno obsojili način postopanja z g. inž. Grudnom. Inž. Gruden pozdravi Maribor tako, kakor so pač tega navajeni le boreci za narodno stvar. Vsi govorniki pa so izrazili upanje, da se bo inž. Gruden, ki je bil duša mariborske organizacije UJNBZ, SK Železničarja, »Dra-

poveča delovanje organizma in ublažuje bolečine. Bojši krvni obtok dosežete z ASPIRIN tabletami, tem neškodljivim sredstvom proti prehlajenju, revmatizmu in zobobolu.

ASPIRIN

V. z. »Jugosla« k. d., Zagreb. Oglas je reg. pod št. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

ve», »Jadranske straže« Sokola, kaj kmalu vrnil.

V imenu UJNBZ, SK Železničarja in »Drave« je g. Vokač izročil g. inž. Grudnu umetniško izdelano diplomu. g. Hübl pa mu je v imenu delavskega oboja poklonil krasno spominsko darilo v obliki zlate ure. Hude obtožbe na račun tistih, ki rovarijo podtalno proti nacionalnim interesom obmejnega Maribora, so iznesli gg. narodni poslanci Lukačič, dr. Šunderl in narodni poslanec dr. Jančič. Vsem govornikom se je zahvalil za iskrene besede inž. Gruden, ki po 12letnem službovanju v Mariboru zapusti naše mesto. Na prisrčni, krasno uspešni odhodnici so sodelovali tudi pevec, tamburaši in godbeniki glasbenega društva »Drave«.

Smrtna nesreča na Pohorju

Svetojstvena smrtna nesreča se je pripetila 72letnemu vinčarju Florjanu Jelenu iz Prebukovja na Pohorju. Pri košnji ga je 50letni vinčar Henrik Plečko po nesrečnem naključju poškodoval s koso v levo nogo nad členkom. Pokojni Florjan Jelen ni mogel lažnosti na to rano in so nastopile krepilne zaradi zastrupljenja krvi, da je Jelen Florjan kmalu potem podlegel poškodbi. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico v Smartnem na Pohorju, kjer je bila večer obdukcijska trupla, ki sta jo izvršila zdravnik dr. Jagodič in sodnik Punčuh. Obdukcijska komisija je ugotovila gotovo navedene okoliščine nesrečnega naključja, ki je zahtevalo življenje vinčarja Florjana Jelena.

Iz dnevne kronike

Državno tožilstvo v Mariboru je prejelo danes poročilo, da se je v Dravi pri Vuhre, do našlo že razpadajoče in stroholno truplo 30 do 40 let starega moškega, višine 1,75 m. Dognalo se je, da je ležalo v vodi približno dva meseca in se je ugotovljena identiteta doslej še ni mogla ugotoviti.

Tgovka Antonija Postržinova iz Pobrežja je prijavila orožnikom svojega trgovskega pomočnika, češ da ji je v teku dveh let izmaknil razno blago in denar v skupni vrednosti okoli 30.000 Din. Orožniki so izvršili pri trgovskem pomočniku preiskavo in so našli v kovčegu vitrih za Postržinovo skladišče in ključ, ki je podoben ključu blagajne. Pri zaščitovanju je trgovski pomočnik dejal, da se je mož Postržinove pri nekem obračunu zmotil za 1000 Din in je ta znesek potem zapravil. Zadeva je izročena sodišču. — Drzni rokomavci pa so v noči na nedeljo udri v spalnico gostilničarja Ivana Ferka na Pesnici ter mu odnesli 6200 Din vreden radijski aparat in okoli 800 Din gotovine. Vršijo se poizvedbe.

Aretacije zaradi umora Franceta Senekoviča

Ptuj, 4. julija.

Strahoviti roparski umor, katerega žrtve je postal v noči na pretekli tork 52letni posestnik Franc Senekovič iz Hajdine, je vzbudil večeraj v Ptujju posebno senzacijo, ker so orožniki aretirali tri osebe, med njimi eno žensko. Njih imena za enkrat še držijo v strogi tajnosti in preiskava se intenzivno nadaljuje. Pričakujejo se še nekatere aretacije. Krivdo bo seveda treba dokazati po indicijah, zlasti morda po krvavih madežih in po denarju. Pokojni Senekovič je žal izdihnil, ne da bi bil prej mogel izpregovoriti vsaj besedo o morilcih.

Skupščina učiteljsva dravske banovine

Celtna banovinska skupščina JUJ sekeje za dravsko banovino bo 10. in 11. t. m. v dvorani Delavske zbornice. Program skupščine najmočnejše organizacije intelektualcev v naši banovini, ki šteje nad 3000 članov, je za 11. t. m. naslednji: ob 9. uri verifikacija, ob pol 10. uri skupna seja predsednikov iz vseh 34 šolskih srezov, z odobrom sekeje JUJ, ki bo uredila tehnično poslavljanja skupščine. Ob 10. uri bo začel skupščine z otvoritvenim nagovorom predsednika g. Ivana Dimnika; zatem to skupščina izvolila več odsekov: gospodarskega, tiskovnega, šolsko-upravnega, osek za resolucije in ostale. Ti bodo predelali vse predloge, ki so jih v tekočem letu dostavila sekeji JUJ šolska društva. Sklepi odsekov bodo prišli nato pred plenum skupščine.

Na skupščini bodo podali poročila še tajnika pri sekeji JUJ gg. Kumej Metod in Drago Supančič, o denarnem poslovanju pa g. Rado Grum. Ob 14. uri bodo zasedali odseki v učilnicah na ljubljanski učiteljski šoli in bodo poročali o svojem poslovanju ob 20. zvečer, ko se bo skupščina nadaljevala. Drugi dan bo na dnevnem redu pedagoške predavanje: »Učiteljska stalnost — potreba šole in države.« Ena glavnih pedagoških zahtev za narodnega vzgojitelja je ta, da se mu zagotovi stalnost na službenem mestu; kajti vzgojno delo zahteva, da spozna učitelj vse kraj in domače razmere, ki mu olajšajo posel pri vzgojiteljskem delu.

Sportna nedelja

Kajakaši so se borili za državno prvenstvo

Vsa prvenstva so si priborili Ljubljanci — Majhna udeležba

Sv. Janez v Bohinju, 5. julija. Malo ima Bohinj takih dni, kakršen je bil danes. Nebo jasno ko ribje oko, temno-zelena jezerska površina, voda pa tako kristalno čista, da je razločiti vsak kamenček na dnu. In potem okolica! Od vseh strani kipe proti nebu vršaci, na levi se na strmi skali dviguje kakor orlovo gnezdo smučarski dom Skale, prav na zapadu se pa dviguje mogočna silhueta novega doma SPD na Komni, za njim pa z snegom zalit severna stena Bogatina. Ni čuda, da je letos v Bohinju obilo tujcev, tako pri Sv. Janezu. Sv. Duhu, pri Zlatorogu in v Ukancu. Jezero je letos nenavadno naraslo. Zlasti je lep pogled od Zlatoroga proti slapu Savici, ki se nikdar ni izlival tako mogočnega cruka v 80 metersko globino, kakor sedaj.

V tem prelepem kotičku naše domovine so se danes zbrali najboljši kajakaši Jugoslavije v borbi za državno prvenstvo. Konkurenca je bila proti pričakovanju pičla. Ne le, da niso nastopili vsi domači prijavljeni, na startu tudi ni bilo Nemcev, ki menda zaradi deviznih težkoč niso mogli priti pravočasno v Bohinje. Tako je nastopilo skupno le 9 čolnov, ki so pa nudili izredno ogorčeno borbo. Doseženi rezultati so prav razveseljevali in se nam ni bati, da bo Jugoslavija na olimpiadi slabo zastopana. Zlasti izvrsten je čas zmagovalcev v konkurenci dvojic, še posebej zato, ker je bil dosežen brez resne konkurence. Zmagovalca sta namreč vodila od starta do cilja in sta bila torej vezana sama nase ter si tudi sama morala uravnati tempo. Za nas je še posebno razveseljevalo, da so vsa državna prvenstva osvojili Ljubljanci, četudi je treba priznati, da se je v enojki tekmovalo prav za prav brez Zagrebčanov, ki so zamudili start in tekmovali nato le v izbirni tekmi za olimpiado.

Start je bil pod teraso hotela Sv. Duh, kjer se je zbralo precejšnje število gledalcev in funkcionarjev. Navzoč je bil tudi predsednik kajakaškega saveza dr. Golob iz Zagreba, JZSS in SPD je pa zastopal g. Marsel. Tekmovanje je vodil predsednik ljubljanskega kajak kluba g. inž. Pogacnik. Točno ob 10.43 je dal starter znamenje za start enojk. Nastopila sta samo dva čolna Ljubljane in eden zagrebški, dočim je favorit Vincenc iz Zagreba prispel prepozno in je mogel nastopiti le v izbirni tekmi.

Proga je vodila od starta 1700 m proti Sv. Janezu, kjer je bil obrat. Od tu so morali veslati 4150 m v smeri proti slapu Savici in po obratu isto razdaljo nazaj do ci-

lja pri Sv. Janezu. Vsa proga je merila torej 10.000 m.

Ljubljanci Deutchman in Malahovsky sta se takoj po startu odtrgala in vozila ves čas vzporedno. Do prvega obrata sta potrebovala 6 minut, do drugega pa točno pol ure. Na zadnjem delu se je razvila med obema ostra borba za zmago, ki jo je končno odločil žilavejši Deutchman za sebe. Malahovsky je priveslal na cilj le 10 sekund po Cerar-Strikbergerju. V Ukancu pri zadnjem prvega obrata zaostal za 8 minut in je nato odstopil.

1. Deutchman (Ljubljana) 62 min., 2. Malahovsky (Ljubljana) 62 min. 10 sek.

Pet in pol minute za enojkami je starter odpustil dvojke. Nastopila sta po dva ljubljanska in zagrebška čolna, ker sta Slovenca Tinta-Ilovlar nastopila za zagrebški Maraton. Na čelo sta se takoj postavila Ljubljanci inž. Gaberšek-Savnik. Do obrata sta vozila 6 in pol minute, minuto za njima sta obrnila njuna klubska tovariša Cerar-Strakberger. V Ukancu pri zadnjem obratu sta imela vodeča čas 28 min. 30 sek. in je drugi čoln zaostal za 3 min, naslednja dva pa celo za 7 minut. Na cilj je zmagovita dvojka privedla v sijajnem finišu in dosegla mednarodno zelo dober čas — za eno minuto boljši, kakor Nemci na izbirnih tekmah. Rezultati so bili:

1. inž. Gaberšek-Savnik (Ljubljana) 55 min. 10 sek., 2. Cerar-Strikberger (Ljubljana) 59 : 50, 3. Prister-Löwy (Maraton) 64 : 55, 4. Tinta-Ilovlar (Maraton) 66 : 28. Čas drugega je izredno dober, ker sta vozila z navadnim turnim čolnom, dočim so imeli vsi ostali tekmovalne olimpijske.

Državno prvenstvo je bilo s tem končano. Vršile sta se nato še dve izbirni tekmi za udeležbo na olimpiadi, v katerih sta nastopila solo člana zagrebškega kajak kluba Vincenc in Zidarn. Že dopolne je takoj po startu dvojki nastopil Vincenc, ki je imel zaradi tega jako dobro vodstvo. Vse progo je prevozil z enakomernim tempom in dosegel čas 59 : 15. Popolne je nastopil nato še Zidarn, ki je dosegel še boljši čas 59 : 07. Pri tem je treba vpoštevati, da je na drugem obratu zgrešil smer.

Takoj po tekmi je bila seja saveznega odbora, ki je določila državno reprezentanco za Berlin. V enojki bo nastopil Vincenc, kot rezerve pa pojejo Zidarn, Deutchman in Malahovsky. V dvojki bosta nastopila le inž. Gaberšek-Savnik. Zidarn se bo poleg tega udeležil še tekme v lesenem eskimovskem kajaku.

o katerih so že vsi mislili, da bodo končale v голу. Bil je v resnici eden najboljših igralcev na polju in napravil najboljši vtis. Ker je bil tudi levi branilec Ljubljane Bertonec izvrsten, državnemu prvaku BSK v prvem polčasu ni uspelo zabiti gola.

V drugem polčasu so začetkom prevzeli inicijativo Ljubljanci ter prišli večkrat s hitrimi prodori pred vrata Beograščanov. V 20. min. centrira Zemljič, žogo dobi srednji napadalec Pupo, ki tudi iz neposredne bližine strelja, Glaser sicer ubrani z glavo, a žoga se mu vendarle odbije v gol. S tem so torej Ljubljanci prišli v vodstvo. BSK sedaj energično začne napadati in zabije tudi tri gole. Dvakrat je scortal Marjanovič, enkrat pa Glisovič.

Zmaga Beograščanov je sicer zaslužena, vendar se mora priznati Ljubljancem, da so zaigrali prav dobro in da so zaustavili najboljši vtis.

NAK : Slavija
1 : 1 (1 : 0)

SK Ljubljana v Beogradu

Državni prvak BSK je porazil z dvema goloma razlike Ljubljano, ki pa je prav dobro igrala

Včeraj sta se vršili dve semifinjalni tekmi za nogometno državno prvenstvo, in sicer v Beogradu med BSK in Ljubljano, v Novem Sadu pa med Nakom in Sarajevsko Slavijo. Ljubljana, ki je nastopila v postavi, ki smo jo včeraj objavili v nedeljskem »Jutru«, je vedela, da proti najmočnejšemu klubu naše države na njegovem terenu ne bo mogla izvojevati zmagovitega rezultata. Ljubljansko moštvo je s svojo igro hotelo pokazati, da v resnici zasluži naslov prvaka LNP. To mu je tudi uspelo.

BSK : Ljubljana
3 : 1 (0 : 0)

Beograd, 5. julija. Ker je uporaba tribune na igrišču BSK od strani oblasti prepovedana, se je tekma vršila na igrišču Jugoslavije, kjer se je zbralo okoli 2500 gledalcev.

Prvi polčas je končal brez gola, vendar se mora reči, da je BSK bil v polju v premošči ter ustvarjal ljubljanskemu moštvu zelo težke situacije pred golom. Toda silajni vratar Ljubljane je branil take žoge,

Druge kolesarske izbirne dirke za olimpiado

Druga izbirna preizkušnja naših kolesarjev je prinesla zmago Zagrebčanu Prosinku, ki je vozil 37.80 km na uro — Gartner drugi

Zagreb, 5. julija. Prva izbirna dirka, ki se je vršila prejšnjo nedeljo blizu Zagreba v hudem nali-vju in pri kateri je bil favorit naš Gartner, je videla na startu 23 dirkačev. Na današnji drugi izbirni dirki pa je startalo samo 14 tekmovalcev. Seveda je bil med njimi tudi zmagovalac juniorskega državnega prvenstva Prosinek, ki spada po tej zmagi v I. kategorijo. Ker so njegovi izredni uspehi že povsod znani, je tudi danes prevladovalo mnenje, da bo Prosinek favorit v drugi izbirni dirki. To se je tudi zgodilo. Prosinek je prevozil 100 km dolgo progo s posebnim startom v rekordnem času 2:42, kar znaša 37.80 km na uro. Res zelo lep uspeh! Ljubljanski podsavez je bil zastopan po dirkaških Gartnerju, Valantu in Oblaku.

Naš Gartner si je zaradi svoje zmage prejšnjo nedeljo pridobil mnogo simpatizirerjev tudi med Zagrebčani ki pa so dejali, da bo Gartner danes gotovo moral kloniti Zagrebčanom Gartner res ni zasedel prvega mesta, vendar pa se je placiral kot drugi. Gorenec Valant je bil šesti. Oblak pa deveti.

Startali so s posameznim startom v naslednjih treh minut, tako da je prvi (Ba-

nek) odšel s cilja ob 6.22, zadnji (Valant) pa ob 7.01. Dirkači so prispeli na cilj v naslednjem redu:

1. Prosinek 2:42.18, 2. Gartner 2:50.48, 3. Pokupec 2:51, 4. Ivković 2:52.01, 5. Erdelj 2:52.43, 6. Valant 2:53.12, 7. Faninger 2:55.34, 8. Banek 2:56.06, 9. Obalek 2:56.06, 10. Ormuž 2:56.23, 11. Šostarko 2:56.26.

Po teh rezultatih II. izbirne dirke bo imenovanih 11 dirkačev vozilo prihodnjo nedeljo na isti progi zadnjo in odločilno vožnjo, na kateri se bo odločila ekipa petih dirkačev, ki bo zastopala jugoslovnsko kolesarstvo na berlinski olimpiadi.

Omeniti moramo še neprijetnost, ki je zadela dva naša agila dirkača, Smola je namreč hotel, da so kontrole, ki so bile vzdolž proge opazile, da se je Gartnerju približal motociklist in se je močje nekaj metrov vozil vzporedno z njim. Gartner je sicer z vso odločnostjo odklonil trditve, da bi ga bil neznan motociklist »vlekel«, kljub temu pa je naš športno nadve pošteni France prišel pod udar kazni. Prav tako je zadela kazneni tudi Oblak, ker je bajne nekaj časa vozil približno Ivkoviću. Kaznovana sta bila s tem, da bosta na tretji odločilni dirki s cilja šle tedaj ko bo odšlo s starta že osem dirkačev. Naša

dirkača bosta startala v naslednjih 10 minut. Z ozirom na to kazen so naši dirkači sklenili, da se ne bodo udeležili odločilne dirke. Ker pa poznamo Gartnerjevo sigurnost, mu priporočamo naj bi to dobro premisli in naj se vendarle udeleži odločilne vožnje.

Smuška tekma sredi julija

Kranjska gora, 5. julija. Gorenjski zimskešportni podsavez je danes za Akom pod široko pečjo v Martuljeku priredil alpsko slalom tekmo, ki je izredno lepo uspela. Tekna se je vršila v morski višini 2000 m na 800 m dolgi progi z višinsko razliko 150 m. Kako veliko zanimanje je vladalo za to tekmo, dokazuje veliko število prijavi. Prijavljenih je bilo 30 tekmovalcev, med temi 6 juniorjev. Juniorji so vozili leto progo kot seniorji. Na cilj je prispelo 17 seniorjev in 3 juniorji, diskvalificirani so bili 3 seniorji in 2 juniorji, izstopili pa so 3 seniorji in 1 junior. Tekmi je prisostvovalo tudi mnogo gledalcev, ki so bili vsi navdušeni zaradi lepega poteka ter izrazili željo, da bi se ta tekma vršila vsako leto. Snežne razmere so bile odlične. K dobremu razpoloženju tekmovalcev in gledalcev je pripomoglo tudi lepo vreme.

Na startu so bili vsi naši smučarski »kamonji« razen Mušiča in Heima. Zadnji zaradi bolezni ni startal. Rezultati so bili:

Seniorji

1. Praček Cirij (Skala Jesenice) 1:47.7; 2. Znidar Emil (Gorenje) 1:48.6; 3. Klein Bruno (Skala) 1:52.4; 4. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 1:55.6; 5. Volčini Jože (Gorenje) 1:55.8; 6. Modrc Stanko (Bratstvo) 1:57.3; 7. Jelen Frac (Celje) 2:01.8; 8. Urban Slavko (Skala) 2:03.1; 9. Skoberne Frac (Celje) 2:20.1; 10. Benedičič Mirko (Skala) 2:23.4; 11. Antonov Vladimir (Skala) 2:26.2; 12. Herle Fran (SPD Celje) 2:29.6; 13. Bizjak Jože (Skala) 2:33.1; 14. Panšur Rudolf (Kovinar, Jesenice) 2:35.2; 15. Praprotnik Martin (Skala) 2:35.7; 16. Smolec Fran (Bratstvo) 2:36.4; 17. Praprotnik Alojz (Skala) 3:17.3.

Juniorji

1. Kobler Stanko (Skala) 2:08.3; 2. Stumpf Toni (Skala) 2:49.1; 3. Kavčič Bogdan (SPD Kranjska gora) 2:52.

Lahka atletika v Varaždinu

Varaždin, 5. julija. Danes je bil v Varaždinu prvi del državne prvenstva v lahki atletiki. Ob tej priliki so bili postavljeni trije novi jugoslovnski rekordi in najboljši čas v hitri hoji na 25 km. Nov rekord je dosegel dr. Manojlovič (Concordia) v metu diska z obema rokama 78.21, drugi rekord je padel po Milošu (Concordia) v metu kopja z obema rokama 94.37, tretji rekord pa je dosegel Jurković (Concordia) v skoku v višino z mesta s 147 cm. Najboljši jugoslovnski čas v hitri hoji na 25 km je dosegel Stanislav (Maraton, Zagreb) 2:19.55. Še boljši čas je sicer imel Zemljak (Maraton, Zagreb) 1:59.40 bil pa je zaradi nepravilne hoje v finišu diskvalificiran.

Veliko zanimanje je vladalo za maratonski tek. Favorit Sporn je odstopil zaradi blezure na nogi. Kot prvi je prispel na cilj Belas v slabem času 3:17.55.

Cramm pride v Zagreb

Berlin, 5. julija. o. Danes je prispel iz Anglije v Berlin nemški teniški igralec von Cramm, ki je bil kot znano v Wimbledonu ranjen. Ko je stopil iz vagona, je nekoliko šepal. Izjavil je svojim prijateljem, da bo takoj šel k zdravniku specialistu, da mu pregleda nogo. Dejal je, da mu je nekoliko boljše in da upa, da bo vse dobro. Na vprašanje, ali bo igral v Zagrebu, je Cramm izjavil, da bo igral na vsak način, čeprav tudi z bandadžami.

O Puncetu in Paladi je Cramm izjavil, da sta dva izredna igralca, vendar upa, da bodo v Zagrebu zmagali Nemci.

Ostale nogometne tekme

Sofija: Jugoslavija (Beograd) : Slavija (Sofija) 3 : 3 (2 : 1). Ta tekma se je vršila v soboto. Nedeljska tekma med Jugoslavijo in bolgarsko reprezentanco je bila zaradi hudega naliva odgojena na torek.

Zagreb: Nočna tekma v soboto zvečer. Ferencvaros : reprezentanca Zagreba 4 : 2 (2 : 2). V nedeljo: Ferencvaros : Gradjanski 1 : 1 (1 : 1).

Dunaj: Srednjeevropski pokal. Vienna : Ambrosiana 2 : 0 (2 : 0), Avstria : Slavija (Praga) 3 : 0 (0 : 0).

Prostejov: Srednjeevropski pokal. Ujpest : Prostejov 1 : 0 (1 : 0).

Razpis I. medkлубske propagandne kvalifikacije. 12. julija na progi Ljubljana Skofja Loka-Ziri-Logatec-Ljubljana. Kvalifikatna vožnja se vrši o priliki železničarskega kongresa in v okviru slavnostnih športnih prireditev ZSK Hermesa v Ljubljani. Prvi start je ob 7.30 pred restavracijo Keršič na Celovski cesti, cilj med 11.30 in 12.30 pred Narodnim domom na Bleiweisovi cesti. Pravico do starta imajo radi propagandnega značaja vsi motociklisti ne glede na to, ali so v kakem klubu včlanjeni. Vsak vozač prejme na startu 250 dobrih točk. Na kontrolo sme priti tri minute pred ali po predpisnem času. Za vsako nadaljnjo minuto pred ali po tem času se mu odbijejo tri točke. Za placement odloča preostanek dobrih točk. Za podneine kategorije so predpisane sledeče povprečne brzine: solo motorji: 1. do 175 cm 175 cm 250 cm 300 cm 350 cm 400 cm 450 cm 500 cm 550 cm 600 cm 650 cm 700 cm 750 cm 800 cm 850 cm 900 cm 950 cm 1000 cm 1050 cm 1100 cm 1150 cm 1200 cm 1250 cm 1300 cm 1350 cm 1400 cm 1450 cm 1500 cm 1550 cm 1600 cm 1650 cm 1700 cm 1750 cm 1800 cm 1850 cm 1900 cm 1950 cm 2000 cm 2050 cm 2100 cm 2150 cm 2200 cm 2250 cm 2300 cm 2350 cm 2400 cm 2450 cm 2500 cm 2550 cm 2600 cm 2650 cm 2700 cm 2750 cm 2800 cm 2850 cm 2900 cm 2950 cm 3000 cm 3050 cm 3100 cm 3150 cm 3200 cm 3250 cm 3300 cm 3350 cm 3400 cm 3450 cm 3500 cm 3550 cm 3600 cm 3650 cm 3700 cm 3750 cm 3800 cm 3850 cm 3900 cm 3950 cm 4000 cm 4050 cm 4100 cm 4150 cm 4200 cm 4250 cm 4300 cm 4350 cm 4400 cm 4450 cm 4500 cm 4550 cm 4600 cm 4650 cm 4700 cm 4750 cm 4800 cm 4850 cm 4900 cm 4950 cm 5000 cm 5050 cm 5100 cm 5150 cm 5200 cm 5250 cm 5300 cm 5350 cm 5400 cm 5450 cm 5500 cm 5550 cm 5600 cm 5650 cm 5700 cm 5750 cm 5800 cm 5850 cm 5900 cm 5950 cm 6000 cm 6050 cm 6100 cm 6150 cm 6200 cm 6250 cm 6300 cm 6350 cm 6400 cm 6450 cm 6500 cm 6550 cm 6600 cm 6650 cm 6700 cm 6750 cm 6800 cm 6850 cm 6900 cm 6950 cm 7000 cm 7050 cm 7100 cm 7150 cm 7200 cm 7250 cm 7300 cm 7350 cm 7400 cm 7450 cm 7500 cm 7550 cm 7600 cm 7650 cm 7700 cm 7750 cm 7800 cm 7850 cm 7900 cm 7950 cm 8000 cm 8050 cm 8100 cm 8150 cm 8200 cm 8250 cm 8300 cm 8350 cm 8400 cm 8450 cm 8500 cm 8550 cm 8600 cm 8650 cm 8700 cm 8750 cm 8800 cm 8850 cm 8900 cm 8950 cm 9000 cm 9050 cm 9100 cm 9150 cm 9200 cm 9250 cm 9300 cm 9350 cm 9400 cm 9450 cm 9500 cm 9550 cm 9600 cm 9650 cm 9700 cm 9750 cm 9800 cm 9850 cm 9900 cm 9950 cm 10000 cm 10050 cm 10100 cm 10150 cm 10200 cm 10250 cm 10300 cm 10350 cm 10400 cm 10450 cm 10500 cm 10550 cm 10600 cm 10650 cm 10700 cm 10750 cm 10800 cm 10850 cm 10900 cm 10950 cm 11000 cm 11050 cm 11100 cm 11150 cm 11200 cm 11250 cm 11300 cm 11350 cm 11400 cm 11450 cm 11500 cm 11550 cm 11600 cm 11650 cm 11700 cm 11750 cm 11800 cm 11850 cm 11900 cm 11950 cm 12000 cm 12050 cm 12100 cm 12150 cm 12200 cm 12250 cm 12300 cm 12350 cm 12400 cm 12450 cm 12500 cm 12550 cm 12600 cm 12650 cm 12700 cm 12750 cm 12800 cm 12850 cm 12900 cm 12950 cm 13000 cm 13050 cm 13100 cm 13150 cm 13200 cm 13250 cm 13300 cm 13350 cm 13400 cm 13450 cm 13500 cm 13550 cm 13600 cm 13650 cm 13700 cm 13750 cm 13800 cm 13850 cm 13900 cm 13950 cm 14000 cm 14050 cm 14100 cm 14150 cm 14200 cm 14250 cm 14300 cm 14350 cm 14400 cm 14450 cm 14500 cm 14550 cm 14600 cm 14650 cm 14700 cm 14750 cm 14800 cm 14850 cm 14900 cm 14950 cm 15000 cm 15050 cm 15100 cm 15150 cm 15200 cm 15250 cm 15300 cm 15350 cm 15400 cm 15450 cm 15500 cm 15550 cm 15600 cm 15650 cm 15700 cm 15750 cm 15800 cm 15850 cm 15900 cm 15950 cm 16000 cm 16050 cm 16100 cm 16150 cm 16200 cm 16250 cm 16300 cm 16350 cm 16400 cm 16450 cm 16500 cm 16550 cm 16600 cm 16650 cm 16700 cm 16750 cm 16800 cm 16850 cm 16900 cm 16950 cm 17000 cm 17050 cm 17100 cm 17150 cm 17200 cm 17250 cm 17300 cm 17350 cm 17400 cm 17450 cm 17500 cm 17550 cm 17600 cm 17650 cm 17700 cm 17750 cm 17800 cm 17850 cm 17900 cm 17950 cm 18000 cm 18050 cm 18100 cm 18150 cm 18200 cm 18250 cm 18300 cm 18350 cm 18400 cm 18450 cm 18500 cm 18550 cm 18600 cm 18650 cm 18700 cm 18750 cm 18800 cm 18850 cm 18900 cm 18950 cm 19000 cm 19050 cm 19100 cm 19150 cm 19200 cm 19250 cm 19300 cm 19350 cm 19400 cm 19450 cm 19500 cm 19550 cm 19600 cm 19650 cm 19700 cm 19750 cm 19800 cm 19850 cm 19900 cm 19950 cm 20000 cm 20050 cm 20100 cm 20150 cm 20200 cm 20250 cm 20300 cm 20350 cm 20400 cm 20450 cm 20500 cm 20550 cm 20600 cm 20650 cm 20700 cm 20750 cm 20800 cm 20850 cm 20900 cm 20950 cm 21000 cm 21050 cm 21100 cm 21150 cm 21200 cm 21250 cm 21300 cm 21350 cm 21400 cm 21450 cm 21500 cm 21550 cm 21600 cm 21650 cm 21700 cm 21750 cm 21800 cm 21850 cm 21900 cm 21950 cm 22000 cm 22050 cm 22100 cm 22150 cm 22200 cm 22250 cm 22300 cm 22350 cm 22400 cm 22450 cm 22500 cm 22550 cm 22600 cm 22650 cm 22700 cm 22750 cm 22800 cm 22850 cm 22900 cm 22950 cm 23000 cm 23050 cm 23100 cm 23150 cm 23200 cm 23250 cm 23300 cm 23350 cm 23400 cm 23450 cm 23500 cm 23550 cm 23600 cm 23650 cm 23700 cm 23750 cm 23800 cm 23850 cm 23900 cm 23950 cm 24000 cm 24050 cm 24100 cm 24150 cm 24200 cm 24250 cm 24300 cm 24350 cm 24400 cm 24450 cm 24500 cm 24550 cm 24600 cm 24650 cm 24700 cm 24750 cm 24800 cm 24850 cm 24900 cm 24950 cm 25000 cm 25050 cm 25100 cm 25150 cm 25200 cm 25250 cm 25300 cm 25350 cm 25400 cm 25450 cm 25500 cm 25550 cm 25600 cm 25650 cm 25700 cm 25750 cm 25800 cm 25850 cm 25900 cm 25950 cm 26000 cm 26050 cm 26100 cm 26150 cm 26200 cm 26250 cm 26300 cm 26350 cm 26400 cm 26450 cm 26500 cm 26550 cm 26600 cm 26650 cm 26700 cm 26750 cm 26800 cm 26850 cm 26900 cm 26950 cm 27000 cm 27050 cm 27100 cm 27150 cm 27200 cm 27250 cm 27300 cm 27350 cm 27400 cm 27450 cm 27500 cm 27550 cm 27600 cm 27650 cm 27700 cm 27750 cm 27800 cm 27850 cm 27900 cm 27950 cm 28000 cm 28050 cm 28100 cm 28150 cm 28200 cm 28250 cm 28300 cm 28350 cm 28400 cm 28450 cm 28500 cm 28550 cm 28600 cm 28650 cm 28700 cm 28750 cm 28800 cm 28850 cm 28900 cm 28950 cm 29000 cm 29050 cm 29100 cm 29150 cm 29200 cm 29250 cm 29300 cm 29350 cm 29400 cm 29450 cm 29500 cm 29550 cm 29600 cm 29650 cm 29700 cm 29750 cm 29800 cm 29850 cm 29900 cm 29950 cm 30000 cm 30050 cm 30100 cm 30150 cm 30200 cm 30250 cm 30300 cm 30350 cm 30400 cm 30450 cm 30500 cm 30550 cm 30600 cm 30650 cm 30700 cm 30750 cm 30800 cm 30850 cm 30900 cm 30950 cm 31000 cm 31050 cm 31100 cm 31150 cm 31200 cm 31250 cm 31300 cm 31350 cm 31400 cm 31450 cm 31500 cm 31550 cm 31600 cm 31650 cm 31700 cm 31750 cm 31800 cm 31850 cm 31900 cm 31950 cm 32000 cm 32050 cm 32100 cm 32150 cm 32200 cm 32250 cm 32300 cm 32350 cm 32400 cm 32450 cm 32500 cm 32550 cm 32600 cm 32650 cm 32700 cm 32750 cm 32800 cm 32850 cm 32900 cm 32950 cm 33000 cm 33050 cm 33100 cm 33150 cm 33200 cm 33250 cm 33300 cm 33350 cm 33400 cm 33450 cm 33500 cm 33550 cm 33600 cm 33650 cm 33700 cm 33750 cm 33800 cm 33850 cm 33900 cm 33950 cm 34000 cm 34050 cm 34100 cm 34150 cm 34200 cm 34250 cm 34300 cm 34350 cm 34400 cm 34450 cm 34500 cm 34550 cm 34600 cm 34650 cm 34700 cm 34750 cm 34800 cm 34850 cm 34900 cm 34950 cm 35000 cm 35050 cm 35100 cm 35150 cm 35200 cm 35250 cm 35300 cm 35350 cm 35400 cm 35450 cm 35500 cm 35550 cm 35600 cm 35650 cm 35700 cm 35750 cm 35800 cm 35850 cm 35900 cm 35950 cm 36000 cm 36050 cm 36100 cm 36150 cm 36200 cm 36250 cm 36300 cm 36350 cm 36400 cm 36450 cm 36500 cm 36550 cm 36600 cm 36650 cm 36700 cm 36750 cm 36800 cm 36850 cm 36900 cm 36950 cm 37000 cm 37050 cm 37100 cm 37150 cm 37200 cm 37250 cm 37300 cm 37350 cm 37400 cm 37450 cm 37500 cm 37550 cm 37600 cm 37650 cm 37700 cm 37750 cm 37800 cm 37850 cm 37900 cm 37950 cm 38000 cm 38050 cm 38100 cm 38150 cm 38200 cm 38250 cm 38300 cm 38350 cm 38400 cm 38450 cm 38500 cm 38550 cm 38600 cm 38650 cm 38700 cm 38750 cm 38800 cm 38850 cm 38900 cm 38950 cm 39000 cm 39050 cm 39

Žena v sodobnem svetu

Bele sužnje po vsem svetu

Prostitucija in trgovina z ženami sta se ponavljala vedno v onih zgodovinskih epohah, ki so vsled vojne in nepravilno razdeljenih dobrin ustvarjale na eni strani brezposelnost, lačni in demoralizirani proletarijat, na drugi pa liko bogatstev, ki je v izobilju vseh dobrot in v brezdelju zapadla v preverne in blazirane navade. Tako se je tudi v dobi gospodarskega liberalizma koncem 19. stoletja znova razcvetela najpogostejša vseh podlih obrti in trgovin: prostitucija in trgovina z belimi sužnjami. Zaradi gospodarskih kriz so ljudje ostajali brez dela, družine so se začele razkrajati, dekleta so živela v pomanjkanju, spala v enem prostoru s starši brati, večkrat tudi s podnajemniki, ter izgubila vso prirojeno smežljivost in ponos. Pa tudi če bi ga se imele, sta glad in instinkt po samohranitvi tako močna, a brezvestneži tako rafinirani, da je bilo vsako vzdržanje gotove moralne višine nemogoče.

Že l. 1880. je gospa Katarina Buttlerjeva dvignila svoj glas proti tej sramoti človeškega rodu in začela veliko akcijo za pobiranje trgovine z belimi sužnjami. Od te prve velike akcije so tudi javne oblasti in države zastavile vse svoje moči in se začele združevati v skupnem nastopu. Tako je že l. 1904. na pariski konferenci pristopilo 12 velikih držav k skupnemu delu in definiralo, kaj naj se razume kot trgovina z belimi sužnjami. (Koliko take definicije koristijo je posebno vprašanje). — L. 1910. na ponovni konferenci je v Parizu je pristopila pobijanju prostitucije in trgovine z belimi sužnjami še ena država in je priznan enoten pravilnik za vse udeležene države.

Od teh prvih akcij nas ločijo skoraj trije desetletja in krvava svetovna vojna, ki je še bolj razpasla grobiščino in podivjanost. Še bolj omajala značaje, naredila iz ljudi egoiste, ki poznajo le sebe in svojo pohoto. V iskanju dobička se ponižajo ljudje na nivo grabežljivih zverj, vendar zavzemajo taki podležji prav pogosto ugledna mesta v družbi.

Po končani svetovni vojni so države, ki so podpisale in priznale pravilnik iz l. 1904 in 1910, prenesle to delo na Društvo narodov (l. 1920.) in dale organizacijo v roke gospe Rachel Crowdyjevi, voditeljici oddelka za socialna vprašanja in trgovino z opijem. Gospa Rachel Crowdy je svojo nalogo odlično izvršila in organizirala posebno komisijo pri Zvezi Narodov, ki deluje po vsem kulturnem svetu. Vsako leto se sestanejo delegati javnih oblasti iz vseh vladanih držav, kakor tudi delegati privatnih združenj, ter poročajo o svojem delu, sprejemajo in predlagajo nove predloge, izdajajo poročila itd.

V tem poslu je komisija odkrila vso mrežo te grde trgovine. V 28 evropskih državah so trgovci imeli svoje postaje v obliki posredovalnice za službo. Oni sami pa so pod različnimi ulogami kot židbeni kandidati, kot posestniki in lastniki lokalov zbirali dekleta in jih pošiljali v Hamburg, ali druga južna pristanišča Genova, Marseille in Nizzo, ter jih oddali zopet pošiljali v Južno Ameriko, Egipt in Turčijo, ali celo na daljni Orient. Svoje žrtve znajo zvesti na tako prebrisan način, posluževali so se tako rafiniranih trikov, da so postajale njih žrtve ne samo neizkušena in brezposelna dekleta, temveč tudi hčerke uglednih staršev.

Velik obseg trgovine z dekleti je razviden najbolj iz tega, da so nasteli v južno-ameriških državah Argentini, Urugvaj, Braziliji, Havani, Kubi in Panami v javnih hišah od 42% do 85% vseh prostitutk iz evropskih držav. V Svangaju so v javnih hišah skoraj 100% le Evropejke in Američanke, v Hongkongu jih je 75%, v Singapuru celo 90% in tako v vsej ostali Indokini. Posebno žalostno usodo imajo ruske begunke, ki niso državljanke nobene države. Takih je po statistiki gospoda Dress-

lerja, člana komisije pri D. N. za pobijanje trgovine z belimi sužnjami prodanih od l. 1920. do danes nad 10.000 ruskih begunk.

L. 1930 je komisija D. N. odkrila po svojih zaupnikih ogromen trust, ki je obratoval med Evropo in Ameriko, ter ga popolnoma onemogočila in uničila. Tako je bil južno-ameriški trg precej razčiščen in je komisija posvetila glavno pažnjo orientalnemu deželam, kamor je sedaj premeščen center trgovine. Komisija je razširila pojem trgovanja z belimi sužnjami iz l. 1904 in l. 1910. ter smatra za trgovino vsako nabiranje, odvajanje ali razposiljanje žensk brez razlike, ali so mladoletne ali polnoletne, ali so ali ne privolile na kupčijo.

Čeprav grede tudi orientalske oblasti v tem delu na roko komisiji, vendar je delo zelo težko, zaradi drugačnih običajev in zakonov, zaradi ruskih begunk, oddaljenosti teritorij, nepoznavanja jezika od strani prodanih in drugega. Zato je komisija izposlovala pri vseh državah strogo policijski nadzor nad vsemi izseljenkami, organizirala svoje oddelke v vseh večjih orientalskih mestih, ustanovila za osvobodene domove, ki jim nudijo zavetišča in nasvete, dokler jih ne vrnejo v domovino. Tudi v tem delu je komisija dosegla že lepe uspehe in osvobodila v Orientu okrog 8000 deklet iz rok brezvestnežev.

Veliko zaslugu pri tem delu ima tudi gospa Voisinova, sedanja predsednica mednarodne zveze proti trgovini z dekleti. Ona je

preteklo leto prisilila oblasti, da so odkrile ogromno tolpo, ki je kupčevala po vseh podunavskih deželah, posebno po Madžarskem, Romuniji in nasi Vojvodini. Tako so tudi naša mesta Subotica, Sombor, Novi Sad in Velika Kikinda že zaznamovana v tej žalostni kroniki, pa tudi po ostalem Balkanu so nakupovali dekleta.

Vidimo torej da so se žene sijajno izkazale v organizaciji proti temu zlu in jim to tudi priznajo. Zato so mnoge države uvedle žensko policijo ki je imela povsod uspeh: zato zahteva Z. N. naj se ženske uradnice nastavijo povsod v socialnih uradih, kar je deloma že izvršeno v Palestini, Kalkuti in Bombaju, zadnje čase pa, kakor poročajo dnevniki, tudi v Singapuru in Tokiju, kjer je naš v ta namen osnovana ženska policija.

Kljub vsej agilnosti DN in Društva za reševanje deklet živi vendar še vedno, po statistiki g. Dresslerja, nad 100.000 žensk v tem odvratnem suženstvu. V najslabših okoliščinah: vržejo jih na cesto bolne in zmučene čez nekaj let, ko niso več sposobne za nobeno delo.

Komisija pripravlja sedaj velik kongres, ki bo znova razpravljal in poročal o tem vprašanju. Verjetno se bo kongres sestel v kakem velikem orientalskem mestu, kjer je trgovina posebno razvita.

Tudi policijski kongres, ki se je v začetku meseca sestel v Beogradu in končal zasedanje v Ljubljani, se je obirno bavil s pobijanjem tega zla, in je sklenil da bo naslednji kongres posvečen le temu vprašanju.

Z. P.

Uspehi naše rojakinje v Berlinu

Ellen Hille (Naša Fifi Hille) je že več let članica berlinskega gledališča Theater in der Behrenstrasse, ki je last znanega popularnega nemškega komika, filmskega igralca Ralpa Arthurja Roberta.

Ze lani smo objavili nekaj kritik iz ber-

linskih časopisov, laskavih pohval o talentu in uspehih Hillejeve; prigrjala se je v ambicijo in neumornim delom v prvo vrsto igralcev gledališča.

Nedavno se je vršila premiera veseloigrice »Der Tatzelwurm« (avtorja Roberts in Leo Lenz). Glavne vloge kreirajo Roberts, Hillejeva in Grahnova. Dejanje se vrši v gradu na Zgorajem Bavorskem. Hillejeva igra vlogo kmečkega dekleta in kot taka ima priloiko, da blesti s svojim temperamentom in s svojo resolutno komiko, ki je kritike posebno hvalijo, predvsem podčrtavajo za brezprimerni uspeh velike scene med Robertom in Hillejevo. Pri premieri se je dvignil zastor po drugem dejanju 15krat, po tretjem pa 23krat, tako navdušeno je publika aklamirala svoje ljubljence. Gledališče je razprodano večer za večerom, kar je pač najmočnejši dokaz uspeha.

Hillejeva je dobila več ponudb za sode-

lovanje pri filmu. Dve vlogi je že odigrala. Nadejamo se, da bomo videli te filme tudi pri nas.

Kakor vsako leto, pojde tudi letos na gostovanje v Kopenhagen, toda šele po berlinski olimpiadi. Pri tej priliki bodo imeli naši Ljubljanci najlepšo priložnost, da se na lastne oči prepričajo o uspehu svoje rojakinje v veleabavni veseligrki, ki je senzacija poletne sezone.

Banovinsko šahovsko prvenstvo

Četrto kolo je poteklo popolnoma normalno. Klanjšek se je v sicilijanki dobro držal proti Šorliju, na koncu je pa le pustil in predal partijo. Šiška je kot črni v končnici porazil Berčiča. Preinfalk je Kranjcu zajel damo in dobil partijo. Jako zanimiva je bila partija Cibic: Vidmar. Razvila se je končnica, v kateri je imel Cibic trdnjavo, lovca in 4 kmete za kraljico in je nasprotnika postavil pred neizbežen mat, Marek je v indijski igri spravil Singerja v stisnjeno pozicijo n je imel najbrž dobljeno končnico. Tu mu je pomagal še nasprotnik, ki je spregledal izgubo figure in je moral kapitulirati. Partija Weiss—Lešnik se ni končala, Weiss je partijo iz III. kola proti Cibicu remiziral.

Stanje po 4. kolu: Šiška 4, Šorli 3, Marek 2 in pol, Weiss, Lešnik 2 (1), Vidmar Preinfalk, Berčič 2, Singer, Cibic 1 in pol, Klanjšek pol, Kranjec 0.

Danes igrajo v 5. kolu: Singer—Klanjšek, Cibic—Marek, Lešnik—Vidmar, Kranjec—Weiss, Šiška—Preinfalk, Šorli—Berčič.

Omladina: Lovšin 7 in pol: 2 in pol. V četrtek zvečer sta se sestala v revanšnem dvojbo naša najmlajša šahovska kluba. Omladina je ponovno zmagnala. Od Omladine so zmagnali Ceplak, Puc, Habič, Jeršin, Uršič, Kranj, in Fidel od Lovšina pa Lovše in Schmutz, Partija Gerželj—Bajec je bila remis.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ijenegal Ali ga ne poznaš? Zanikal sem.

Tone se je zarežal in glasno zakričal: — Da, da! Le pogledite levega razbojnika! Poručnik je in ves skremžen v obraz. Greh se vidi na njem in pohujšanje pa če tudi niste čitali v sveti knjigi o njem. Pa naj kdo reče, da ni za las podoben tistemu pijancu, tistemu Majdinemu očetu!

— Tone! je kriknila sirota in zahtela. — Ni lepo od tebe! so ga svarili drugi. Jaz sem skočil, da bi Toneta udaril. a Majda me je preprosil.

Potem je zaostala. Počakal sem jo. Vrnila sva se h križem. Tiha in bleda se je zalazila v levega razbojnika.

— Ali je res podoben mojemu očetu? Ti povej!

In ogledal sem si levega razbojnika. Čim dalje sem ga gledal, tem traneje mi je bilo pri sreč. Preklet je in zanj ni rešitve! Ta strašna misel me je obšla in začutil sem tako usmiljenje, da mi je v obeh vzbledela solza.

— Ali mi je res podoben, ti povej! je spet odjeknilo poleg mene.

— Ne, ne! Ni mu podoben, nikakor ne! Lagal sem se, čeprav sem vedel, da je bilo res.

Razbojnik pa je visok in mrk visel v senc. Njegova sključena, skoraj grbasta postava je bila napeta kakor lok, hudobne skiljaste oči so me zasmehljivo gledale. Majda se je potolažila:

— Hvala ti! Poznam te in vem, da ne lažeš.

Zardel sem, saj sem se prvič v življenju zlagal. A molčal sem, ker nisem hotel deklici trgati srca in ji držati njene bolečine.

Tisto noč sem pa videl levega razbojnika v svojih sanjah. Tih so se odprla vrata in

Zalogo ima.

— Gospod, vi ste prelomili častno besedo.

— Kaj za to, če sem jo prelomil, saj vam lahko dam drugo.

Iz akvaristove torbe O hribovju okoli Barja, o svetlikavcih in o drugem

V prejšnjem članku smo se zanimali za nastanek gričkov na Barju, danes si pa pogledimo hribovje okoli Barja, odkoder hite neštešči potoki in rečice h kraljici, prostrane ravnine, k zeleni Ljubljani. Kakor na dlani leži pred nami dober del zemeljske zgodovine. Najstarejša je premogovna tvorba, ki obkrožja Barje na severni strani. Od Movnika in Škofljice v zapadni smeri čez Golovec, Ljubljanski grad, Rožnik, Vič, Bokavce, Podsmreko in dalje ob tržaški cesti do križišča vrhniške železnice s cesto med Logom in Drenovim gričem naspremlja skladi premogovne tvorbe. Njej sledi dias ali permska tvorba, ki je po podatkih dr. Kramerja zastopana tudi v gredenskih peščenjaki, ki se začnajo že pri Brezoviški cerkvi, nehajo pa pri Dragomeru. Rjavoredeči so in v potokih, ki izvirajo v tem predelu, jih čisto zalamejo z mrežico, okrušene in ploščene.

Tras je zastopana v raznolikih skladih, kakor so werfenski in raboljski in z raznimi dolomitimi in apnenici. Masiv glavnega dolomita so na južnozapadnem in južnem delu Barja, sestavljajo jih pa Ljubljanski vrh, oba Srobovnik, Krim in Mokrič na južno vzhodnem in vzhodnem robu; obverjaški cesti na primer je pa šternski dolomit. Na prej omenjenih skladih glavnega dolomita počivajo jurski skladi v večjih ploščah ali pa v ožjih progah, zastopani v glavnem z liškimi apnenici. V dolina okoli

menina teh skladov je školjka Megalodon chameaformis v velikosti srednje pesti. G. Svete v podpeškem kamnolomu je že marsikje koga osrečil s tako školjko.

Tako okoli Barja. Barje samo pa je proizvod diluvija, aluvija, gornja plast pa zasnejskega močvirja. V bližini mesta na izanjski cesti je črna zemlja. Krli jo čisto »zilejo na večje in manjše kopice, nam akvaristom pa služi kot podlaga v akvarijih. Tudi ta zemlja vsebuje sicer v zelo omejenih količinah organske snovi. Na podlagi dolgoletnih izkušenj se je bila ta zemlja v akvarijih odlično obnesla. Razen tega pa ima še to dobro lastnost, če jo tudi činklje in polže razoravajo. Tudi koreninice podvodnih rastlin se v tej rahli zemlji lahko razširijo in zasidrajo. Kambome, svedrovke, streluše, račja zel, plavalčji mah in celo mešinka se v vodi s takim dnom najbolje razvijajo; mešinka najde v njej nič koliko močnejše.

Akvariste bo gotovo zanimalo, da so se v nekem ribnjaku razmnožili svetlikavci (Eupomolis gibbosus). Prvi mladci so bili srednje junija že 8 do 10 mm dolgi. Zal, je bila voda za masno vrtnarji pod Tivolijem izpuščena, sicer bi se tudi tam razmnožili v veselje akvaristov, kajti ni je prikladnejše in trdnjeje ritice od svetlikavca. V majhnih jarkih in v velerekah, v mlakah in jezerih, povsod se prilagodi in je tudi glede kisika zelo skromen.

Na ribjih tržiščih ob dolnji Dravi in Donavi je čisto videti odrasle, 15 do 18 cm dolge, krasno se bleščeče svetlikavce, ki so prav tako okusni, kakor naši domači ostrci. Imamo torej od njih dvojno korist.

Gojitelje mladice opozorjamo na rjave in zelene trdožive, ki so zarodu zelo nevarni. V akvariju, kjer sem gojil mlakarja, so trdoživi izginili, a tudi v akvariju, ki je bil mesec dni zaklučen z zelenimi plavalčnimi algami. Ako se dotakne trdoživ majhne, 5 mm dolge ribice s svojimi ožigalkami, je že po njej. Majhen trdoživ sladih v svoji meli z lahkoto 5krat daljšega črvička.

.. S.

Kdo dobi 8 milijonov?

Poslednje novice o veliki tihotapski aferi

Beograd, 5. julija.

Beograjski cariniki so v glavnem zaključili preiskavo o eni največjih tihotapskih afer, kar jih je doslej doživela Jugoslavija. V polni meri je dognana krivda bivšega opolnomočenega ministra in moskovskega poslanika dr. Aleksandra Bodija. V ostalem pa je glavni krivec Ivan Nečajev, ki je vodil vso tihotapsko družbo. O Iliji Novakoviću, bivšem šefu protokola, pravijo cariniki, da v pogledu tihotapstva ne bo prizadet. Zanimivejša je zadeva njegovega brata Joce Novakovića, španskega častnega podkonzula. Zaradi 8 preprog, ki jih je prodal trgovcu Momčiloviću, bo uvedena ponovna preiskava.

Medtem ko carinske oblasti najpogostejše sortirajo material in ugotavljajo krivdo posameznikov, se preiskovalni sodnik Avramović bavi s proučevanjem falsifikatov, ki jih je izdajal dr. Aleksander Bodi za uvažanje tihotapskega blaga. Sodnik je zaslišal v teku preteklega tedna osebe, med njimi dr. Ilijo Novakovića in go. Lidijo Bodijevo ter je spet poslal v zapor Ivana Nečajeva zaradi sokrivde pri falsificiranju. Istčasno je preiskovalni sodnik preko ministrstva pravosodja zahteval, da francoske oblasti izročijo dr. Aleksandra Bodija. A kakor so se novinarji informirali v ministrstvu, ni kaj kmalu pričakovati ekstradicije, ker je postopek v tem pogledu zelo kompliciran in ga je treba uvesti po diplomatski poti preko zunanjih ministrstev obeh držav. Če torej sploh pride do izročitve, bo šele doživela ta velika tihotapska diplomatska afera svojo zaključno fazo.

Zadnje dni so nastopili nekateri novi momenti, morda ne toliko važni za sodišče kakor za javnost. Navzlic razpisu, s katerim je minister pravosodja zabranil sodnim uradnikom in preiskovalnim organom dati kakršnekoli informacije o poteku preiskave, so novinarji doznali, da ima preiskovalni sodnik Avramović informacije, da se dr. Aleksander Bodi nahaja v Avstriji, da pa Lidija Bodi hoče za vsako ceno vzdržati vesti, da prebiva njen mož še vedno v Franciji. Če je dr. Bodi res v Avstriji, tedaj našim sodnim oblastem ne bo treba po takih ovinkih zahtevati izročitve in čakati, da francoska sodišča zavzemajo

stališče v celotni zadevi, marveč bodo po pospešenem postopku dobila krivca od avstrijskih oblasti. Kajti avstrijsko pravosodje kakor naše smatra tihotapstvo in falsificiranje za zločin, dočim se — kakor trdijo v našem ministrstvu pravosodja ne ve, kakšno stališče utegnejo zavzeti francoska sodišča, čeprav imamo s Francijo pogodbo o izročanju zločincev.

Stvar, ki zdaj vso javnost posebno zanima, je vprašanje razdelitve nagrad onim, ki so pripomogli k razkritju tihotapske tolpe. Dasi cariniki niso ugotovili, kakšno globo bo morala dr. Bodijeva družba plačati, je vendar precej na dlani, za koliko je država oškodovana. V tihotapljenju preproge tehtajo okrog 1.800 kg. Če bi jih bil dr. Bodi spravil v Lrsko po redni poti, bi plačal 1.352.996 Din carine. Zaradi tihotapstva bo moral plačati desetkratno kaznen, vsega skupaj blizu 15 milijonov Din. Če se temu doda še carina in kazen na ostale vtihotapljene stvari, bo morala dr. Bodijeva družba plačati lepo vsoto okroglih 17 milijonov Din. Toda vse ta denar ne pojde v državno blagajno. Samo četrtina pripade državi, druga četrtina fondu za pobijanje tihotapstva, ostali dve četrtini pa osebi, ki je tihotapstvo odkrila. Po takem mora odkritelj dr. Bodijeve afere dobiti blizu 8 in pol milijona Din, naravno, ako finančna direkcija, finančni minister in državni svet zavzemajo stališče preiskovalnih organov, da je dr. Bodi resnično bil tihotapec.

Kolikor se za enkrat ve, je prvi ovadil dr. Aleksandra Bodija neki sluga. Temu torej kaže, da bo čez noč postal milijonar. Novinarji so se kajpa obrnili na upravnika beograjske carinarnice g. Ceda Delovića, da jim pove, komu pripada nagrada. Delovič je odgovoril: »Ime te osebe moramo po zakonu varovati in največji tajnosti. Tu v doslejuje Bodijeve afere je zapečateni kuverta in v tej kuverti je ime onega, ki je afero odkril... Novinarji so odvrnili: »Že ob pričetu aferi smo čuli, da je prvi anonimno ovadil dr. Bodija neki sluga. Ali nam lahko to potrdite?... Ceda Delović se je nasmajal: »Verjemite mi, da tudi jaz sam ne vem imena in polkica te osebe. Kakor rečeno, ime je zapisano v kuverti, kuverta pa je zapečaten. To je vse!«

Gustav Striša:

Šentpeter

Kadar se je prismejale praznik svetnikov Petra in Pavla, smo kranjski otroci vedeli, da je čas črešenj in da pojdemo v Šentpeter na žegnanje.

V tistih lepih otroških letih ni ta dan nikoli deževalo, vedno je sijalo sonce in se smejalo naši mladi sreči.

Popoldne smo se napotili z očetom čez Kalvarijo pri Kranju. Povsod so nas spremljali veseli sončni žarki, se razlivali čez zlatoklaso žito in se lili daleč na Sorsko polje toneče nekje v daljavi proti beli Ljubljani.

In Šentpeter nas je prijazno sprejel. Mala cerkva je bila polna ljudi, ki so pobožno molili in čakali na popoldanski blagoslov.

Na trati pred cerkvijo in okoli nje, kje je položna strmina in prijazen gozdček, pa so kmetice prinesle polne jerbare rdečih črešenj. In povsod so posedali romarji in jih zohali. A na poti pred cerkvijo je stal živ špalir belih stojnic, kjer so kramarji prodajali same sladke dobrote tega sveta.

Na prizidku pri vходу na trato pa je stal podjetni kramar Tine, ki je nastavlil sodce piva in ga tožil možakarjem, ki niso marali sočnih črešenj.

★

Ko smo otroci že nekoliko zrasi, smo smeli kar sami v Šentpeter. Hiteli smo in došli druge, jih priganjali in dohiteli tretje, da nas je kmalu bila živa procesija.

Na Kalvariji smo se trenutno ustavili. Lepo je bilo tam med zlato pšenico. Ozirali smo se na Kranj, ki nas je pozdravljali na skali ves sončen in prijazen. Zareče strehe hiš so mežikale in bilo mi je, da je sam

Bog razstavil blesteče mlade spomine, ki so mi sijali v dušo.

Čudno je to gnezdece, kjer sem se rodil. Videl sem ga tisoč in tisočkrat, vendar mi je ostalo v sanjah in se vedno ga rad gledam kakor bi ga ne bil nikoli. Čeprav počiva mnogo moje bridkosti v njem...

In mahnilo smo je dalje po ozki poti med žitom. Drobní šentpeterski zvonček je zabnel in odmeval med dehtečim smrečjem. Ljudje so se zgrinjali, a zvonček je vabil in klical.

Ko smo se ustavili pri stojnicah, smo si nakupili slaščice, potem smo se spravili še nad črešnje in se povsili v prirodi.

Vsi otroci smo bili veseli in razigrani, samo Hohnikova Majda je bila žalostna.

Pogledal sem njen lepi obrazek in tiste oči, ki so sijale kakor žarek skozi zelenje in videl sem, da se nabirajo v kotih svetle rosne kapljice. V obeh ji je lahno trepetalo in bolečina se je komaj še skrivala za gostimi trepalnicami. Deklica nas je ves čas spremljala in nas le molče opazovala, a kupila ni ničesar.

Zasmilila se mi je. Ponudil sem ji črešnje in slaščice. Ko je to opazil Jerajev Tone, jih je ponudil tudi on, a vzela je samo od mene pest črešenj in se mi z globokim pogledom zahvalila.

Bahaski Tone, ki je bil sin bogatega predmostnega kmeta se je našobil in užaljen je bil.

Počasi smo se vračali, se smejali in peli. Pri treh križih na Kalvariji se je nekdo izmed nas ozrl:

— Pogledite jih! Kristus je ves obžarjen od sonca, obraz Dizme je častitljiv in svet, povsod okoli njega se lije bleščava. Samo levi razbojnik se stiska v senc.

Tone mi je pomežiknil:

— Le dobro pogled levega, tistega izgub-